

- cagle** อีเกิล นกล่าเหยื่อขนาดใหญ่ในวงศ์ Accipitridae ของอันดับ Falconiformes เช่น นกอินทรีทอง (golden eagle - *Aquila chrysaetos*), นกอินทรีดำ (black eagle - *Ictinaetus malayensis*), นกอินทรีปีกลาย (greater spotted eagle - *Aquila clanga*), นกอินทรีเล็ก (booted eagle - *Hieraetus pinnatus*), นกเหยี่ยวท้องแดง (rufous bellied eagle - *Hieraetus kienerii*) และ นกอินทรีหัวล้าน (bald eagle - *Haliaeetus leucocephalus*)
- car** เอียร์ (As. ear) 1, หู เป็นอวัยวะสำหรับฟังเสียงและการทรงตัว ในสัตว์เลื้อยคลานด้วยนม ประกอบด้วยหูส่วนนอก ส่วนกลาง และส่วนใน ซึ่งส่วนนี้มี maculae และ cristae ซึ่งเป็นเป็นหน่วยรับความรู้สึก เพื่อการทรงตัวและบอกตำแหน่ง กับ organ of Corti ซึ่งเป็นหน่วยรับความรู้สึกเพื่อการฟังเสียง 2, สัตว์: สัตว์อวัยวะ เป็นอวัยวะรับฟังเสียงของแมลง 3, พืช: ฝัก โครงสร้างของผลที่เกิดมาจากกลุ่มของดอกซึ่งเกาะติดอยู่โดยรอบแกนยาวของช่อดอก เช่น ฝักข้าวโพด (ฝักของพืชตระกูลถั่วไม่เรียกว่า เอียร์)
- car bone** เอียร์ โบน กระดูกแก้วหู อยู่ในช่องหูส่วนกลาง ประกอบด้วยกระดูกค้อน (malleus) กระดูกทั่ง (incus) และกระดูกโกลน (stapes) ทำหน้าที่รับแรงสั่นสะเทือน จากแก้วหูส่งต่อไปยังหูส่วนใน ในสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ สัตว์เลื้อยคลานและนกบางชนิด กระดูกแก้วหูมีชั้นเดียวเรียก columella
- cardrum** เอียร์ดรัม 1, tympanum หรือ ช่องทิมพานัมของหูส่วนกลาง 2, แก้วหู โดยเฉพาะแก้วหูของสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำและสัตว์เลื้อยคลาน 3, ทิมพานัมในพวกแมลง
- ear dust** เอียร์ ดิสต์ สารประกอบแคลเซียมใน membranous labyrinth ของหูส่วนใน คือ otoconia หรือ otoliths
- carad** เอียร์ด การมีหูส่วนนอก หรือการมีส่วนอื่นคล้ายใบหู
- earlet** เอียร์เลท ดู tragus 2
- ear ossicle** เอียร์ ออสซิเคิล กระดูกแก้วหู
- car pit** เอียร์ พิต รูตั้น ๆ นำไปสู่แก้วหู เป็นรูหูของพวกสัตว์เลื้อยคลาน

oar shell	เอียร์ เชลล์ หอยเป๋าฮื้อ ดู abalone
ear stone	เอียร์ สโตน ก้อนหินปูนขนาดใหญ่ในหูของปลาบางชนิด
earthworm	เอิร์ทเวอร์ม ไส้เดือนดิน เป็นหนอนปล้อง อยู่ในสกุล <i>Lumbricus</i> ชั้น Oligochaeta ขุดรูอาศัยอยู่ในดินชั้น หากินกลางคืน กินใบไม้เน่า ถือเป็นผู้อยู่อาศัยขนาดใหญ่ในระบบนิเวศ ช่วยให้ดินมีการถ่ายเทน้ำและอากาศได้ดี
ear wax	เอียร์แว็กซ์ ขี้หู syn : cerumen
earwig	เอียร์วิก แมลงในอันดับ Dermoptera ลักษณะสำคัญคือ ลำตัวยาว ค่อนข้างอ้วน แบนด้านบนล่างเล็กน้อข ปลายค้ำปล้องสุดท้ายยื่นไปทางด้านหลัง ลักษณะคล้ายคีมปากนกแก้ว เช่น พวก long-horned earwig มีประโยชน์เพราะช่วยกินแมลงศัตรูพืช แต่พวกแมลงหนีบ (common earwig) เป็นแมลงศัตรูพืช
eccrino gland	เอคโครน์ แกลนด์ (Gr. ekrincin - ตัดหลัง) ต่อมขับถ่าย syn: exocrine เช่น ต่อมเหงื่อ ทำหน้าที่ขับเหงื่อเพื่อช่วยควบคุมอุณหภูมิของร่างกายให้คงที่ ตัวเซลล์ของต่อมยังคงสภาพเป็นเซลล์อยู่ไม่ได้ แตกออกตามสิ่งขับถ่าย
ecdysis	เอคโดซิส (Gr. ek- ออกไป + dyein- วางลงบน) 1, การลอกคราบ การลอกหลุด คือการลอกโครงร่างแข็งภายนอกของสัตว์ขาปล้องหรือการลอกหลุดของเกล็ดสัตว์เลื้อยคลาน 2, การลอกหลุดของหนังกำพร้าออกจากหนัง
ecdysone	เอคโดโซน ฮอร์โมนกระตุ้นการลอกคราบ(MH) ตัดหลังโดยต่อมไพเรทอเวซิก ซึ่งอยู่ในทรวงอกปล้องแรกของแมลง
echidnasc	เอคติดเนส (Gr. echidna- งูไวเพอร์ + ase คำต่อท้ายเพื่อบอกว่าเป็นเอนไซม์) เอนไซม์ที่มีอยู่ในพิษงู ซึ่งก่อให้เกิดอาการอักเสบ
echidnin	เอคติดนิน 1, พิษงู ซึ่งมีอยู่ในต่อมพิษของงูพิษ 2, สารปลูกฤทธิ์หลักที่มีอยู่ในพิษงู
echidna	เอคติดนา ตัวกินมดชนหนาม เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมเริ่มแรก (monotreme) กินมดเป็นอาหารหลัก
Echinococcus	เอคไคโนคอกคัส (Gr. echinos- หนาม + kokkos - ผลเบอร์รี่) ชื่อสกุลหนอนตัวแบนขนาดเล็ก มีส่วนหัวเรียกว่า สโคเล็กซ์ และปล้องเรียกว่าไพเรทอทิดเพียงสามถึงสี่ปล้อง เช่น <i>E. granulosus</i> เป็น

- พยาธิตัวแบนของสุนัขและพวกสัตว์กินเนื้อ ตัวอ่อนเรียกว่าไฮเดทิดเจริญ ในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมรวมทั้งมนุษย์ด้วย ทำให้เกิดไฮเดทิดซิสต์ในตับ และ/หรือปอด ดู hydatid
- echinoderm **เอไคโนเดิร์ม** (Gr.echinos - หนาม + derma - หนัง) สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง อาศัยอยู่ในทะเล อยู่ในไฟลัม Echinodermata ลักษณะสำคัญคือ สมมาตรรัศมี โครงร่างแข็งภายนอก ผิววนอกมีปุ่มหรือหนาม มีระบบหมุนเวียนน้ำภายในตัวได้แก่ ปลาดาว หอยเม่น ดาวเปราะ ปลิงทะเล พลัปปิงทะเล
- ecbinoid **เอไคโนซด์** สัตว์พวกเอไคโนเดิร์ม ในชั้น Echinoidea ได้แก่พวกหอยเม่น อีแปะทะเล หัวใจทะเล
- echinosis **เอไคโนซิส** (Gr. echinos - หนาม + osis - สภาพ สภาวะ) เม็ดเลือดแดงที่มีเยื่อหุ้มเซลล์เป็นปุ่มหรือหนามคล้ายหอยเม่น เป็นความผิดปกติมาจากหลายสาเหตุ เช่น จากการติดเชื้อ *Plasmodium* หรืออยู่ในสารละลายที่มีความเข้มข้นมากกว่า
- Echinostoma **เอไคโนสโตมา** (Gr.echinos- หนาม + stoma - ปาก) ชื่อสกุลพยาธิใบไม้ ลักษณะสำคัญ คือ ลำตัวมีปุ่มและปลอกครอบส่วนต้นของลำตัวมีหนามด้วย เป็นปรสิตในลำไส้ของสัตว์มีกระดูกสันหลัง โดยเฉพาะพวกนกน้ำ อาจเป็นปรสิตโดยบังเอิญในคนได้
- echiuroid **เอไคยูรอยด์** หนอนทะเล พวกที่ขุดรูอยู่ในดินหรือทราย อยู่ในไฟลัม Echiuroidea ลักษณะใกล้เคียงกับไฟลัม Sipunculata และ Annelida
- echolocation **เอคโกลเคชัน** (Gr.ekho- เสียงสะท้อน + L.locus - ตำแหน่ง) การทำเสียงสะท้อน เป็นกระบวนการที่สัตว์ส่งสัญญาณเสียงความถี่สูงออกไป แล้วรับฟังเสียงที่สะท้อนกลับมา เพื่อทราบตำแหน่งที่สัตว์อยู่ สัตว์ที่มีระบบนี้คือ ค้างคาว ปลาโลมา
- eclosion **เอคคลชัน** ก็ฏะ: 1, การออกจากไข่ของตัวอ่อน 2, การออกจากดักแด้ของตัวเจริญเต็มวัย
- ecology **อีคโวลยี** (Gr.oikos - บ้าน + logos - การศึกษา) นิเวศวิทยา เป็นสาขาหนึ่งของชีววิทยา ว่าด้วยการศึกษาความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตด้วยกันเองและสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม
- economic zoology **เอไคโนมิก ซูออลยี** สัตว์เศรษฐกิจวิทยา คือการศึกษาชีววิทยา

- ของสัตว์ที่มีความสำคัญเชิงเศรษฐกิจต่อมนุษย์ โดยเฉพาะในแง่ของการเป็นแหล่งอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และนำผลิตภัณฑ์จากสัตว์มาเป็นสินค้าอุตสาหกรรม
- ecosystem** **อีโคซิสเต็ม** ระบบนิเวศ คือระบบที่มีความสมดุลตามธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิตจนเป็นวัฏจักร เช่น ความสมดุลของป่า ทะเลสาบ ฯลฯ
- ecotone** **อีโคโทน** เขตที่มีการคาบเกี่ยวระหว่างระบบนิเวศสองระบบ เช่น ชายฝั่ง เป็นเขตที่ป่าและทะเลสาบ หรือทะเลมาคาบเกี่ยวกัน สิ่งมีชีวิตในเขตอีโคโทน จะเป็นชนิดที่อาศัยอยู่ได้ในระบบนิเวศทั้งสองระบบและจะมีสิ่งมีชีวิตชนิดพิเศษที่อาศัยอยู่ได้เฉพาะในเขตอีโคโทนเท่านั้น
- ecotype** **อีโคไทป์** ชนิดของสิ่งมีชีวิตที่ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี จึงสามารถอาศัยอยู่ได้ในสภาพภูมิศาสตร์แตกต่างทั่วโลก ถือเป็นกลุ่มย่อยของสิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่ง
- ectocommusal** **เอ็กโทคอมเมนซัล** (Gr.ektos- ข้างนอก + L.com- ด้วยกัน + mensa- โต๊ะ) ภาวะอิงอาศัยภายนอก สิ่งมีชีวิตซึ่งอาศัยอยู่บนผิวนอกของสิ่งมีชีวิตอีกชนิดหนึ่งแบบภาวะอิงอาศัย เช่น พวงขลิบเลกบางชนิดบนไฮดร่า
- ectocrine** **เอ็กโทไครน์** คือ ectohormone
- ectoderm** **เอ็กโทเดิร์ม** (Gr.ektos- ข้างนอก + derma - หนัง) เซลล์ชั้นนอกสุดในจำนวนสามชั้นของเซลล์ตัวอ่อน เอ็กโทเดิร์มจะพัฒนาเป็น neuroderm ซึ่งต่อไปจะเป็นระบบประสาททั้งหมด นอกจากนี้ยังพัฒนาเป็น epidermis และอนุพันธ์ของ epidermis เช่น เยื่อช่องจมูก ปาก และทวารหนัก เกลือบฟัน เลนส์ลูกตา ต่อมไต้สมองส่วนหน้า
- ectohormone** **เอ็กโทฮอร์โมน** สารเคมีที่สัตว์ผลิตออกมาและมีผลกระทบต่อสัตว์อื่นที่อยู่ใกล้เคียง ดู pheromone
- ectolectal** **เอ็กโทเลคทัล** (Gr.ektos- ภายนอก + lekitos- ไข่แดง) ชนิดของไข่ ซึ่งไข่แดงออกมายอยู่นอกเซลล์เช่นใน triclad turbellaria
- ectomere** **เอ็กโทเมียร์** (Gr.ektos- ภายนอก + meros- ส่วน) เซลล์บลาสโทเมียร์ซึ่งต่อไปเปลี่ยนแปลงเป็นเอ็กโทเดิร์ม
- ectoparasite** **เอ็กโทพาราไซต์** (Gr.ektos- ภายนอก + parasitos- ผู้มาเยือน) ปรสิตภายนอก คือ ตัวเบียนที่อาศัยอยู่บนผิวนอกของตัวถูกเบียนเช่น ไว

	เทียบ เทา โจน และหมัด
ectopic	เอ็กโทพิก อยู่ในตำแหน่งที่ผิดปกติ มักใช้กับทารกที่อยู่ในครรภ์ เช่น ectopic gestation (pregnancy) การตั้งครรภ์นอกมดลูก ไข่ได้รับการปฏิสนธินอกมดลูก เจริญได้เพียงเล็กน้อยอยู่ในท่อ นำไข่ หรือช่องท้อง ผนังมดลูกมีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย ตัวอ่อนจะตาย มีลักษณะเป็นก้อนซิสต์
ectoplasm	เอ็กโทพลาซึม (Gr.ektos- ภายนอก + plasma - สิ่งที่เป็นรูปร่าง) บริเวณชั้นนอกสุดของไซโทพลาซึม ลักษณะเป็นของเหลวใสอยู่ติดกับเยื่อหุ้มเซลล์
ectoplast	เอ็กโทพลาสต์ เยื่อหุ้มเซลล์
ectopy	เอ็กโทพี (Gr.ek- ออกไป + topos- สถานที่) การแทนที่ syn: ectopia
ectoproct	เอ็กโทพรอกท์ สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังอยู่ในไฟลัม Ectoprocta เป็นสัตว์ที่ยึดติดอยู่กับที่ สมมาตรด้านข้าง มี lophophore รวมกันอยู่เป็นโคโลนีคล้ายต้นไม้
ectosome	เอ็กโทโซม เซลล์ชั้นนอกของฟองน้ำหุ้มเซลล์ชั้นในที่เป็นเซลล์ปลอกคอ
ectotrophic	เอ็กโทโทรฟิก (Gr.ecto- ภายนอก + trophikos - เกี่ยวข้องกับคุณค่าทางอาหาร) การได้รับอาหารหล่อเลี้ยงจากภายนอก
ectozoon, ectozoon	เอ็กโทซวน, เอ็กโทซูน (Gr.ecto- ภายนอก + zoon- สัตว์) สัตว์ที่เป็นปรสิตภายนอก
eczema	อีเคซิมา (Gr. ekchyma, exsudatio) เป็นโรคผิวหนังอักเสบเรื้อรัง เกิดจากหลายปัจจัยทั้งภายนอกและภายใน หรือทั้งสองอย่างรวมกัน จึงยากที่จะบ่งชี้ว่าอะไรเป็นสาเหตุที่แท้จริง มีอาการผิวหนังอักเสบเฉียบพลันและเรื้อรัง คือบวมแดง เป็นตุ่ม มีน้ำใส อาจเป็นสะเก็ด หรือหนังหนา หรือทั้งสองอย่าง เป็นแผลมีน้ำเหลืองหรืออาจแห้ง รุ้สึกคัน ปวดแสบปวดร้อน โดยทั่วไปเป็นลักษณะอาการมากกว่าเป็นโรคอีเคซิมา เกี่ยวข้อง หรือได้รับอิทธิพลจากสภาพดิน(ความชื้น ความเป็นกรด เป็นเบส สารอินทรีย์ ฯลฯ)
edaphic	อีเดฟิค เกี่ยวข้อง หรือได้รับอิทธิพลจากสภาพดิน(ความชื้น ความเป็นกรด เป็นเบส สารอินทรีย์ ฯลฯ)
edaphon	อีเดฟอน สัตว์และพืชที่อาศัยอยู่บนดิน หรือในดิน
edeagus	อีเดกัส อวัยวะใช้จับเพื่อช่วยการผสมพันธุ์ในสัตว์เพศผู้ มีในแมลงและสัตว์หัตถ์บางชนิด

- edema** เอดิมา (Gr.oidema- บวม) บวมน้ำ สภาวะที่เนื้อเยื่อมีของเหลว มากผิดปกติ อาจมีเฉพาะที่หรือมีทั่วไป การบวมน้ำทั่วไปอาจใช้คำว่า dropsy หรือ anasarca อาจมีสาเหตุมาจากของเหลวผ่านผนังหลอดเลือดฝอยมากขึ้น เนื่องจากแรงดันในหลอดเลือดฝอยเพิ่ม อาจเป็น เพราะการอุดตันของหลอดเลือดดำ หรือหัวใจล้มเหลว อาจเกิดจากความผิดปกติของไต โปรตีนในพลาสมาลดลง ท่อน้ำเหลืองอุดตัน สภาวะ อีกเสบของเนื้อเยื่อ ของเหลวและอิเล็กโทรไลต์ผิดปกติ โดยเฉพาะการ มีโซเดียมในเซลล์มากขึ้น การขาดธาตุสารอาหาร ความอดอยาก ตลอดจนการได้รับสารพิษต่าง ๆ เช่น พิษงู พิษแบคทีเรีย โซดาไฟ และฮิส- ตามีน(histamine)
- edentate** อีเดนเทต 1, สัตว์ในอันดับ Edentata เป็นสัตว์พวกหนึ่งในพวกที่มี รกที่แท้จริงได้แก่ sloth, นัม(armadillo) และ ตัวกินมด(anteater) 2, ไม่มีฟัน
- eel** อีล 1, ปลาไหล ปลารูปร่างยาวคล้ายงู อยู่ในอันดับ Apodes มี หลายวงศ์ คือ Anguillidae เช่น ปลาไหลน้ำจืดแห่งอเมริกาเหนือ ฝั่งตะวันออก(*Anguilla rostrata*), วงศ์ Leptocephalidae ปลาไหลทะเล(conger eel)อาศัยตามซอกปะการัง, วงศ์ Fluti- dae ปลาไหลบึง 2, ปลาซึ่งรูปร่างคล้ายปลาไหล เช่น ปลาไหลไฟ ฟ้า ปลาปากกลม(ปลาไหลดูด), moray eel, vinegar eel, snake eel
- eel pout** อีล เพอท ปลาทะเลยุโรป อยู่ในวงศ์ Zoarcidae ของ section Blennioidea ลักษณะทั่วไปคล้ายปลาไหลเช่น *Zoarces viviparus* ดู blenny
- eel worm** อีล เวิร์ม หนอนเนมาโทด เช่น 1, หนอนน้ำส้มสายชู(vinegar eel worm - *Turbatrix aceli*) 2, หนอนข้าวสาลี(wheat eel worm - *Anguina tritici*)
- effector** เอฟเฟกเตอร์ (L. effectus - ทำสำเร็จ) 1, (1) แผ่นปลาย ประสาท อยู่ที่กล้ามเนื้อลาย เป็นปลายประสาทของเส้นประสาทนำออก ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเคลื่อนที่ (2) ปลายประสาทของเส้นประสาท กระตุ้นการหลั่ง อยู่ที่ต่อม 2, effector organ
- effector organ** เอฟเฟกเตอร์ ออร์แกน โครงสร้างที่สามารถได้รับการกระตุ้น

และตอบสนองการกระตุ้นได้ เช่น กล้ามเนื้อ ต่อม

efferent	เอเฟเฟเรนท์ (L.ex- ออกไปจาก + ferre- นำ) นำออก ส่งออก เช่น efferent nerve ประสาทนำออก เป็นประสาททำหน้าที่เกี่ยวกับการเคลื่อนที่นำกระแสความรู้สึกทำให้กล้ามเนื้อหดตัว ทำให้ต่อมผลิตสารคัดหลั่งและทำการยับยั้ง คือ ทำให้บางอวัยวะพักตัว
effuse	เอฟฟิวส์ (L.ex- ออกไป + fundere- เท) 1, พฤษ: กระจายแผ่ ขยาย 2, สัตว: ขอบ หรือลื่นเปิด-เปิด ถูกแยกด้วยช่อง
eft	เอฟท์ คือ นิวท์(newt) เช่น นิวท์อเมริกา(<i>Diemictylus viridescens</i>) เป็นสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำที่มีหางตั้งในระยะเป็นตัวอ่อนและเจริญเต็มวัย
egest	อีเกสต์ (L. e - ออกจาก + gerere - มีอยู่) ขจัดหรือนำออกจากร่างกาย comp: ingest
egestra	อีเกสตรา ของเสียที่ขจัดออกจากร่างกาย syn: excrement
egg	เอก (AS. aeg) 1, สัตว: (1) ไข่ คือเซลล์สืบพันธุ์เพศเมีย (2) วัตถุที่ใช้เพื่อการสืบพันธุ์ สร้างขึ้นโดยสัตว์เพศเมียพวกหนอนตัวกลม หนอนตัวแบน สัตว์เลื้อยคลาน นก ซึ่งหลังจากการฟักระยะหนึ่งแล้วตัวอ่อนจะออกมาจากไข่ 2, พฤษ: เซลล์สืบพันธุ์เพศเมีย เรียกได้หลายชื่อตามลักษณะ เช่น oosphere, ovum, macrogamete, megagamete
egg burster	เอก เบิร์สเทอร์ โครงสร้างยื่นแหลมบนหัวของแมลงที่เป็นตัวอ่อน ใช้สำหรับฉีกเปลือกไข่เพื่อดันตัวออกมาจากไข่
egg case	เอก เคส คือ ootheca เป็นสารหุ้มหรือแคปซูล ทำหน้าที่ป้องกันไข่ในเดี่ยวหรือมากกว่า ซึ่งอยู่ภายในไม่ได้รับอันตราย เช่น ในสัตว์พวกแมลงสาบ ปลาหมึก ปลาฉลาม และปลากระเบน
egg membrane	เอก เมมเบรน เยื่อหุ้มรอบไข่หรือ ovum เช่น vitelline membrane, zona pellucida หรือเปลือกไข่(shell membrane)
egg pod	เอก พอด โครงสร้างทำหน้าที่เชื่อมต่อไข่หลายใบให้ติดกัน ลักษณะคล้ายฝักถั่ว เช่นของสัตว์พวกตุ๊กแต่น
egg tooth	เอก ทูธ โครงสร้างแข็งด้วยสารประกอบแคลเซียมอยู่บนขากรรไกรบนของตัวอ่อนนกและสัตว์เลื้อยคลานที่กำลังเจริญอยู่ภายในเปลือกไข่ ทำหน้าที่เจาะเปลือกไข่และเปลือกไข่ เมื่อถึงเวลาฟักออกมาเป็นตัว

- egret** อีเกรท นกน้ำ วงศ์ Ardeidae ส่วนใหญ่ขนสีขาว ขาขาว กินปลา และสัตว์น้ำเล็ก ๆ เป็นอาหาร ได้แก่ ขางควาย (cattle egret - *Bubulcus ibis*), ขางโทนใหญ่ (great egret - *Egretta alba*), ขางโทนน้อย (intermediate egret - *Egretta intermedia*), ขางเป็ช (little egret - *Egretta garzetta*)
- eider** ไอเดอ์ เป็ดพวกที่หากินโดยการดำน้ำ มีอยู่สองชนิด คือ common eider (*Somateria mollissima*) และ king eider (*S. spectabilis*)
- Eimeria** ไอเมเวีย ชื่อสกุลปรสิตสปอโรซัว ในอนุชั้น Coccidia ของชั้น Telosporidia เป็นปรสิตภายในเซลล์เยื่อบุผิวของสัตว์มีกระดูกสันหลังและไม่มีกระดูกสันหลัง มีเพียงชนิดเดียวที่มีรายงานพบในคน คือ *E. hominis*
- ejaculation** อีแจคิวเลชัน (L. ejaculari - ขว้างออกไป) การหลั่งน้ำกาม คือการมีน้ำกามพุ่งออกมาทางท่อปัสสาวะขององคชาติ (urethra)
- ejaculatory duct** อีแจคิวเลทอรี ดักท์ ท่อฉีดอสุจิ คือส่วนปลายของท่อนำอสุจิซึ่งเกิดจากการรวมกันของท่อนำอสุจิจากอพิติไทมัส (ductus deferens) และท่อนำอสุจิจากถุงเก็บอสุจิ (duct of the seminal vesicle) ส่วนที่ต่อจากท่อฉีดอสุจิ คือท่อปัสสาวะขององคชาติ
- eland** อีแลนด์ สัตว์คล้ายกวางขนาดใหญ่แห่งแอฟริกา สกุล *Taurotragus*
- elasmobranch** อีแลสมอบรอนท์ เกี้ยวข้อง หรือเป็นของปลาในอันดับ Chondrichthyes คือปลากระดูกอ่อนทั้งหมดเช่น พวกปลาลาม และปลากระเบน
- elastic** อีแลสติก (Gr. elastikos - ยืดหยุ่น) ยืดหยุ่น คือความสามารถในการยืดออกไปแล้วกลับคืนสู่สภาพเดิม โดยที่ขนาด รูปร่าง ความยาว ไม่เปลี่ยนแปลง
- elastic cartilage กระดูกอ่อนสีเหลือง พบที่ลิ้นไก่ (epiglottis) หลอดอาหาร ใบหู และท่อหู (auditory tube)
- elastic tissue เนื้อเยื่อเกี่ยวพัน ที่มีเส้นใยอีแลสติกเป็นองค์ประกอบหลักพบที่ผนังชั้นกลางของหลอดเลือดแดงใหญ่
- elator** อีเลเทอร์ 1, สัตว์: แมลงปีกแข็งพวกหนึ่งอยู่ในวงศ์ Elateridae 2, พืช: โครงสร้างแผ่ออกไปคล้ายปีก พบในสปอแรนเจียของ ลิเวอร์เวิร์ท หรือสปอร์ของสนหางม้าที่มีปีกออกไปเมื่อได้รับความชื้น

- electric catfish อีเล็กทริก แคทฟิช ปลาตุ๊กไฟฟ้าสกุล *Malapterurus* เป็นปลาพวกสกุลปลาตุ๊กขนาดใหญ่อาศัยอยู่ในแม่น้ำไนล์
- electric eel อีเล็กทริก อีล ปลาไหลไฟฟ้า ปลาตระกูลปลาตะเพียน (*Electrophorus electricus*) ขนาดใหญ่ อาศัยอยู่ในแม่น้ำของทวีปอเมริกาใต้ มีโครงสร้างผลิตไฟฟ้าและส่งกระแสไฟฟ้าพลังงานสูงออกมาเป็นระยะ ๆ ได้
- electric organ อีเล็กทริก ออร์แกน โครงสร้างที่สามารถผลิตกระแสไฟฟ้าที่มีพลังงานสูงทำให้สัตว์อื่นที่ถูกกระแสไฟฟ้าช็อก เป็นกล้ามเนื้อพิเศษที่มีลักษณะเป็นแผ่นหรือแผ่นกลมโต้ง (electroplaxes) พบในสัตว์มีกระดูกสันหลังหลายชนิด
- electric ray อีเล็กทริก เรย์ ปลากระเบนไฟฟ้าสกุล *Torpedo* มีอีเล็กทริกออร์แกนขนาดใหญ่อยู่สองข้างส่วนบนของหัว
- electron microscope อีเล็กตรอน ไมโครสโคป กล้องจุลทรรศน์อีเล็กตรอน เป็นกล้องจุลทรรศน์ที่ต่างไปจากกล้องที่ใช้กระจกเป็นเลนส์ แต่เลนส์ของกล้องจุลทรรศน์อีเล็กตรอนเป็นสนามแม่เหล็กที่ทำให้เกิดขึ้นด้วยกระแสไฟฟ้า กล้องจุลทรรศน์อีเล็กตรอนมีสองชนิด คือ ชนิดส่องผ่าน (transmission) และชนิดส่องกราด (scanning) หลักการเบื้องต้นเหมือนกันคือ ลำแสงอีเล็กตรอนเกิดจากกระแสไฟฟ้าแรงสูงผ่านลวดพิเศษ (filament) ให้ลำแสงมาผ่านเลนส์แม่เหล็กไฟฟ้า กำลังขยายมากน้อยตามแรงดันของกระแสไฟฟ้า ถ้าเป็นชนิดส่องผ่าน แสงอีเล็กตรอนจะผ่านแผ่นบางพิเศษของตัวอย่างที่จะศึกษา แล้วมาผ่านเลนส์แม่เหล็กไฟฟ้าอีกชุดที่ทำหน้าที่เป็น eyepiece เลนส์ ภาพจะมาปรากฏบนแผ่นเรืองแสงที่อีเล็กตรอนผ่านไม่ได้ ถ้าต้องการถ่ายภาพก็เลื่อนแผ่นเรืองแสงออกไปแทนที่ด้วยฟิล์มไวแสงพิเศษ สำหรับชนิดส่องกราดนั้นเมื่อลำแสงอีเล็กตรอนผ่าน objective เลนส์มาแล้ว จะถูกบังคับให้กราดลงบนวัตถุตามแนวเส้นนอนที่ละเส้นด้วยความเร็วที่ควบคุมได้ วัตถุที่ต้องการตรวจสอบจะถูกเคลื่อนบางด้วยละอองโลหะทอง หรือละอองโลหะผสมแพลทินัม ทำให้เกิดลำแสงสะท้อนอีเล็กตรอนขึ้น แล้วถูกจับด้วยออสซิลีเลเตอร์ มาสาธิตบนจอภาพ ถ้าต้องการถ่ายภาพสามารถใช้ถ่ายภาพจากกล้องธรรมดาติดตั้งอุปกรณ์พิเศษร่วมกับเข้าไป กำลังขยายของกล้องจุลทรรศน์อีเล็กตรอนชนิดส่องผ่านจะมากกว่าส่องกราด ปัจจุบันมีการ

พัฒนาขึ้นมากมีกำลังขยายเกินกว่า 300,000 เท่า

- electrophoresis** อิเล็กโทรฟอเรซิส (Gr. electon- อำพัน + phoresis- มี
ส่งผ่าน) การเคลื่อนที่ของสารคอลลอยด์ ที่มีประจุผ่านมีเดียซึ่งทำให้
คอลลอยด์กระจาย เป็นวิธีที่ใช้วิเคราะห์ชนิดของกรดอะมิโนและโปรตีน
- electroplaxes** อิเล็กโทรแพลกเซส แผ่นมีประจุไฟฟ้าเรียงซ้อนกันภายในอิเล็กทริก
ออร์แกนของปลาที่ผลิตกระแสไฟฟ้าได้
- eleidin** อีไลดิน (Gr. elaion- น้ำมัน) สารชอบกรดที่มีอยู่ในชั้น stratum
lucidum ของชั้นผิวหนัง
- elementary bodies** เอลเมนแทรี บอดีส์ วัตถุขนาดเล็กมาก อยู่ในอินคลูชัน
บอดีส์ ของเซลล์ที่ติดเชื้อไวรัสบางชนิด
- elephant** เอลเฟนท์ สัตว์บกเลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่ที่สุด อยู่ในอันดับ Pro-
boscidea ลักษณะเด่นคือ มีงวงยาว เข้าม้วนสั้น ๆ 5 นิ้ว ปัจจุบันมี
อยู่เพียงสองชนิดเท่านั้น คือช้างอินเดีย (*Elephas maximus*) และ
ช้างแอฟริกา (*Loxodonta africana*)
- elephantiasis** เอลเฟนทิกเอซิส (Gr. elephas- ช้าง + iasis- พยาธิสภาพ)
โรคเท้าช้าง ขาและเท้าบวม เนื่องจากการอุดตันของท่อน้ำเหลือง
เพราะมีหนอนพยาธิพวกเนมาโทดอาศัยอยู่ มีหลายชนิด เช่น *Brugia*
malayi, *Wucheria bancrofti*, *Dirofilaria immitis*
syn: filariasis
- elk** เอลค์ 1, *Cervus canadensis* กวางอเมริกันขนาดใหญ่ เขา
ใหญ่แตกแขนง ผลิตเขาทุกปี อีกชื่อคือ wapiti 2, กวางยุโรป
(*Alces alces*) เป็นกวางที่มีขนาดใหญ่ที่สุด
- elver** เอลเวอร์ ลูกปลาไหล โดยเฉพาะพวกที่อพยพจากทะเลมหาสมุทรเข้า
มาเติบโตในแหล่งน้ำจืด
- elytron(pl.elytra)** อีไลทรอน (Gr.- แผ่นบางทำหน้าที่หุ้มหรือคลุม) 1, ปีกคู่
หน้าที่หนาและแข็งของพวกแมลงปีกแข็ง 2, โครงสร้างเป็นแผ่นใช้สำหรับ
หุ้มหายใจ อยู่บนผิวหนังด้านหลังของสเกลเวิร์ม
- emasculate** อีแมสคิวเลท (L. emasculare- ตอน) 1, สัตว: ตอน 2, พฤษ:
การนำเกสรตัวเพศผู้ออกจากตาหรือดอก
- embiid** เอมบิอิด แมลงในอันดับ Embioptera ได้แก่แมลงพวกที่ซีกขาได้
- embolus** เอมบอลัส (Gr. embolos- สารอุดตัน) 1, พยาธิ: สารลักษณะเป็น

ก้อน เช่น ก้อนเลือดที่แข็งตัว หยดน้ำมัน ฟองอากาศ หรือเศษชิ้นส่วนของเนื้อเยื่อซึ่งหลุดเข้าไปอยู่ในกระแสโลหิต แล้วไปอุดตันอยู่ที่ใดที่หนึ่งทำให้เกิดการอุดตัน(embolism) และมีอาการบวมอักเสบรอบบริเวณนั้น 2, สัตว: อวัยวะคล้ายของคชาติที่อยู่บนเพดิพัลพ์(pedipalp)ของแมงมุมบางชนิด

- emboly** เอมบอลี (Gr.embole- ข้างเข้ามา) กระบวนการบวมหรือเว้าเข้าไปภายในของเนื้อชิ้นเอนโดเดิร์มและเมโซเดิร์ม จากการเจริญของตัวอ่อนระยะบลาสตูลา มาเป็นตัวอ่อนระยะแกสตรูลาที่มีเนื้อชั้น 2 ชั้น
- embryo** เอ็มบริโอ (Gr. embryon- เจริญภายใน) 1, สัตว: (1) ตัวอ่อนของสัตว์ในช่วงต้นการเจริญ (2) ตัวอ่อนระยะก่อนออกจากไข่ (3) ในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ระยะการเจริญตั้งแต่บลาสโทซิสต์มาจนถึงระยะทารก(fetus) ซึ่งมีอวัยวะและระบบอวัยวะครบถ้วน 2, พฤษฯ: (1) ในพืชที่มีระบบท่อลำเลียง คือ ต้นอ่อนสปอโรไฟท์ก่อนถึงระยะที่มีการเจริญอย่างรวดเร็ว (2) ในพืชที่มีเมล็ด คือต้นอ่อนที่มีขนาดเล็กอยู่ภายในเมล็ด ประกอบด้วย ยอดอ่อน ใบเลี้ยง ไฮโพคอติลและแรดิเคิล
- embryogenesis** เอ็มบริโอเจเนซิส (Gr.embryon- เจริญภายใน + genesis- ทั่วรุ่น) การเจริญของตัวอ่อน(embryogeny) comp: blastogenesis
- embryology** เอ็มบริโอโลยี (Gr.embryon- เจริญภายใน + logos- การศึกษา) ศัพทวิทยา คือวิทยาศาสตร์ว่าด้วยกำเนิด ดั้งเดิมและการเจริญของสิ่งมีชีวิตแต่ละชนิด
- embryophore** เอ็มบริโอฟอร์ สิ่งที่ห่อหุ้มตัวอ่อนเพื่อป้องกันอันตรายในพยาธิตัวแบบบางชนิด เช่นที่หุ้มตัวอ่อน onchosphere และ coracidium
- embryotroph** เอ็มบริโอโทรฟ (Gr.embryon- เจริญภายใน + trophe- มีอาหารหล่อเลี้ยง) ของเหลวที่ได้จากการก่อกอของเอนไซม์ของโทรโฟบลาสต์(trophoblast)ที่มีอยู่ในเนื้อเยื่อข้างเคียงตัวอ่อนซึ่งให้อาหารหล่อเลี้ยงตัวอ่อนขณะที่มีการฝังตัวเข้าไปที่ผนังมดลูก
- emergence** อีเมอร์เจนซ์ (L.emergere- ยกขึ้น) 1, กัญ: การที่แมลงโผล่ออกมาจากปลอกหุ้ม(cocoon), ห้อง(cell) เช่น ในกรณีของผึ้ง หรือออกจากเปลือกหุ้มระยะดักแด้ 2, การออกมาอยู่อย่างโดดเด่นจากกลุ่มที่ง่ายกว่า เช่น การเกิดวิวัฒนาการมาเป็นสัตว์บก 3, พฤษฯ: ส่วนที่ขึ้น

	ออกมาและมีเนื้อเยื่อบุผิวเป็นส่วนประกอบ เช่นหนามของกุหลาบ
emergency	อีเมอร์เจนซี ถูกเงิน การมีสิ่งร้ายแรงเกิดขึ้นโดยไม่คาดคิดมาก่อนและต้องการการตอบสนองในทันที เช่น emergency light reflex เมื่อมีความเข้มของแสงส่องกระทบเรตินา จะทำให้ช่องม่านตาหดตัวทันที คือขมวด หนังตาปิด
emesis	อีเมซิส (Gr.emein- อาเจียน) การอาเจียน เกิดจากหลายสาเหตุ เช่น ความผิดปกติของกระเพาะอาหาร มีสิ่งกระตุ้นระบบประสาทโดยเฉพาะศูนย์ควบคุมการอาเจียน
emetic	อีมิติก ยาที่ทำให้เกิดการอาเจียน เช่น ipecac, apomorphine, apomorphine hydrochloride, มัสตาร์ด และน้ำเกลือ
eminence	อีมิเนนซ์ (Gr.emein- อาเจียน + minere- แขนงอยู่บน) ส่วนที่ยื่นออกไปโดยเฉพาะส่วนที่ยื่นออกไปของกระดูก
empirical	เอมไพริคัล (Gr.empeirikos- ความชำนาญ ประสบการณ์) โดยประสบการณ์อยู่บนพื้นฐานของความชำนาญและประสบการณ์ โดยไม่ยึดหลักการทางวิทยาศาสตร์
emulsion	อิมัลชัน (L.emulsio- ออกมาจากทำน้ำมัน) ของเหลวสองชนิดที่ไม่ละลายซึ่งกันและกัน เมื่อนำมาเขย่าของเหลวชนิดหนึ่งจะเป็นหยดเล็กๆกระจายอยู่ในของเหลวอีกชนิดหนึ่ง นมถือว่าเป็นอิมัลชันโดยที่ไขมันเนยกระจายอยู่ในส่วนที่เป็นเนื้อเดียวกันของน้ำ
enamel	เอนเอไมล์ (O.Fr.esmail - เคลือบ) ของแข็งสีขาวที่คลุมสิ่งอื่นอยู่ในทางชีววิทยา หมายถึง เคลือบฟัน ซึ่งเป็นสารที่แข็งที่สุดของร่างกาย syn : enamelum, substantia adamantina
encephalon	เอนเซفالอน (Gr.enkephalos - สมอง) สมอง หมายถึง ส่วนที่เป็นสมองทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วย เซเรบรัม เซเรเบลลัม ไดเอนเซفالอน และสมองส่วนกลาง พอนส์ และเมดัลลา ออบลองกาตา
enclave	เอนเคลฟว์ (Fr.enclaver - โอบล้อม) ก้อนเนื้อเยื่อที่ถูกห่อด้วยเนื้อเยื่อชนิดอื่น
encyst	เอนซิสต์ (L.in- ใส่เข้าไป + Gr.kystis- ถุงกลม ถุง) 1, การทำรูปร่างให้เป็นซิสต์ 2, ถูกห่อหุ้มด้วยเยื่อบางอยู่ภายในซิสต์
end	เอนด์ (AS. ende) สิ้นสุด ส่วนปลายสุด
end bulb of Krause	เอนด์ บัลบ์ ออฟ เคราส์ ปลายเส้นใยประสาทที่มีเครื่องห่อ

- หุ้ม พบที่บริเวณ หนึ่งและมิวคัสเมมเบรน ทำหน้าที่รับความรู้สึกเย็น
- endemic** เอนเดมิก (Gr.en- ภายใน + demos- ผู้คน) เกิดประจำถิ่น โรคประจำถิ่น คือ โรคที่เกิดขึ้นเฉพาะบางพื้นที่หรือบางเขต ไม่ได้เกิดจากที่อื่นแล้วมีการติดต่อนำเข้ามาในพื้นที่นั้น
- endite** เอนไคท์ 1, คอกซา(coxa) ของขาเพดิพัลพ์ของแมงมุม ที่แผ่ออกเป็นแผ่น 2, รยางค์บนเอนโดโพไคท์ของรยางค์ของสัตว์พวกกุ้ง
- endocardium** เอนโดคาร์เดียม (Gr.endon- ภายใน + kardia- หัวใจ) เชื่อมหัวใจ เป็นเยื่อที่บุอยู่ภายในห้องหัวใจทั้งหมดและต่อเนื่องไปยังช่องภายในของหลอดเลือดแดงด้วย
- endochondral** เอนโดคอนดรัล (Gr.endon- ภายใน + chondros- กระดูกอ่อน) ภายในกระดูกอ่อน
- endochondral ossification การสร้างกระดูกโดยการมีสารประกอบแคลเซียมเข้าไปเสริมในกระดูกอ่อนไปร่่างบาง ยกเว้นบริเวณผิวนอกของข้อ เป็นการเจริญของกระดูกที่เป็นท่อน เช่น กระดูกขาที่อ่อนบน(femur) และกระดูกแขนที่อ่อนบน(humerus)
- endocrine** เอนโดไครน์ (Gr.endon - ภายใน + krinein - คัดหลัง แยก) 1, คัดหลังภายใน 2, เกี่ยวข้องกับการคัดหลังภายใน 3, เกี่ยวข้องกับต่อมที่ผลิตสารคัดหลังภายใน
- endocrine gland ต่อมไร้ท่อที่ผลิตสารคัดหลังออกสู่ระบบเลือด-น้ำเหลือง และไหลเวียนไปทั่วร่างกาย สารหลักที่คัดหลังออกมาคือฮอร์โมน โดยมีเนื้อเยื่อและอวัยวะที่เป็นเป้าของการออกฤทธิ์อยู่ห่างไกลจากต่อมที่ทำหน้าที่ผลิตฮอร์โมน นอกจากสารคัดหลังภายในแล้วบางชนิดยังผลิตสารคัดหลังออกสู่ภายนอกด้วยเช่น ต่อมของตับอ่อน และอัณฑะ
- ต่อมไร้ท่อที่สำคัญคือ ต่อมใต้สมอง(ไฮโปฟิซีสหรือพิทูชิทารี) ต่อมไทรอยด์ ต่อมพาราไทรอยด์ ต่อมหมวกไต(แอดรีนัล หรือซุพราเรนัล) ไอส์เลท ออฟ ลังเกอร์ฮานส์ของตับอ่อน รังไข่ และอัณฑะ โครงสร้างอื่นที่ผลิตฮอร์โมนได้คือรก ชั้นมิวโคซาของผนังกระเพาะอาหารและลำไส้ และไฮโปทาลามัส
- endocrinology** เอนโดไครโนโลยี วิชาต่อมไร้ท่อ, วิชาเอนโดคริน คือวิทยาศาสตร์ว่าด้วยต่อมไร้ท่อชนิดต่าง ๆ และการทำงานของต่อมเหล่านั้น

endocyst	เอนโดซิสต์ (Gr.endon- ภายใน + kystis- ถุง กระเปาะ) ผนังชั้นในสุดของซิสต์ ดู hydatid
endoderm	เอนโดเดิร์ม (Gr.endon-ภายใน + derma- หนัง) เซลล์ของตัวอ่อนที่เรียงกันอยู่ชั้นในสุดในจำนวน 3 ชั้น คือ ชั้นนอก-เอ็กโทเดิร์ม ชั้นกลาง-เมโซเดิร์ม และชั้นใน-เอนโดเดิร์ม syn: entoderm, hypoblast
endoenzyme	เอนโดเอนไซม์ (Gr.endon- ภายใน + en- ใน + zyme- สร้างการหมัก) เอนไซม์ที่ผลิตขึ้นภายในเซลล์และใช้งานภายในเซลล์
endogamy	เอนโดแกมี (Gr.endon- ภายใน + gamos- แต่งงาน) 1, ภาวะการผสมพันธุ์โดยเซลล์สืบพันธุ์ที่นำมาผสมกันนั้น มีต้นกำเนิดมาจากเซลล์เดียวกัน 2, การแต่งงาน ภายในชนหมู่เดียวกันหรือเผ่าพันธุ์เดียวกัน
endogenous	เอนโดจีนัส 1, ผลิตขึ้นมาหรือมีต้นกำเนิดจากเซลล์หรือสิ่งมีชีวิต 2, เกี่ยวข้องกับการสร้างสเปอรภายในเซลล์แบกที่เรีย syn: endogenic
endolemma	เอนโดเลมมา ดู neurilemma syn: sheath of Schwann
Endolimax	เอนโดไลแมกซ์ (Gr.endon- ภายใน + leimax- ทุงหญ้า) ชื่อสกุลของอะมีบาขนาดเล็ก พบอยู่ภายในลำไส้ เช่น <i>Endolimax nana</i> ในลำไส้ของคน ลิง และสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมชนิดอื่น ไม่ทำให้เกิดพยาธิสภาพ พบได้ในลำไส้ของคนที่มีสุขภาพแข็งแรง
endplymph	เอนโดลิมพ์ (Gr.endon- ภายใน + L.lympha- ของเหลวใส) ของเหลวใสภายในห้องหุ้มชั้นใน
endolymphatic duct	เอนโดลิมเฟติก ดักต์ 1, ในพวกปลาฉลาม กระเบน ท่อที่เว้าเข้าไปจากภายนอก 2, ท่อเล็กยาวยื่นออกมาจากแซคคิวลัส(sacculus) ของหูชั้นใน ปลายด้านที่ยื่นออกไปต้นและโป่งออกเป็นถุงอยู่ภายในกระดูกขมับ เรียกว่า endolymphatic sac.
endometrium	เอนโดมีเทรียม (Gr.endo- ภายใน + metra- มดลูก) เยื่อมดลูก เป็นเซลล์รูปทรงกระบอกชั้นเดียว บางเซลล์มีซีเลีย อยู่ชั้นนอกสุดของโพรงมดลูก
endomixis	เอนโดมิกซิส กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการสลายตัวของนิวเคลียส การจัดเรียงตัวใหม่ของสารในนิวเคลียส และการรวมกันเป็นนิวเคลียสอีกครั้งหนึ่ง พบในโปรโตซัวบางชนิด
endomysium	เอนโดไมเซียม (Gr.endon- ภายใน + mys- กล้ามเนื้อ) เยื่อบาง

ทำหน้าที่หุ้มมัดกล้ามเนื้อหลายเข้าด้วยกัน ตัวเชื่อมบางเป็นเนื้อเยื่อเกี่ยวพันที่มีส่วนประกอบหลักเป็นเส้นใยเรติคิวลาร์

- endoneurium** เอนโดนิวเรียม (Gr.endon-ภายใน + neuron- ประสาท) เยื่อหุ้มเส้นใยประสาท เป็นเยื่อบางของเนื้อเยื่อเกี่ยวพันที่หุ้มเส้นใยประสาทไว้ แล้วหุ้มด้วยแพสซิควิลล์สีกชั้นหนึ่ง ชื่ออื่น คือ Henle's sheath
- endoparasite** เอนโดพาราไซต์ (Gr.endon- ภายใน + parasitos - ปรสิต) ปรสิตภายใน คือสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่ภายในสิ่งมีชีวิตอื่น เช่น พยาธิใบไม้ในตับ อาศัยอยู่ในตับของคนและสัตว์
- endophoresis** เอนโดเฟอร์ซิส การอาศัยอยู่ร่วมกันโดยที่สิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งอาศัยอยู่ภายในช่องลำตัวของสิ่งมีชีวิตอีกชนิดหนึ่ง เช่น ปลาบางชนิดอาศัยอยู่ในทวารร่วมของปลิงทะเล ดู phoresis
- endoplasm** เอนโดพลาซึม (Gr.endon - ภายใน + plasma - รวมเป็นสาร) โพรโทพลาซึมบริเวณรอบนิวเคลียส เป็นบริเวณถัดเข้ามาจากเอนโดพลาซึม ซึ่งอยู่ชิดกับเซลล์เมมเบรน เอนโดพลาซึมมีลักษณะเป็นของเหลวมากกว่าเอนโดพลาซึม
- endoplasmic reticulum** เอนโดพลาสมีค เรติคิวลัม เซลล์ออร์แกเนลล์ชนิดหนึ่งของระบบท่อภายในเซลล์ ประกอบด้วยท่อที่มีส่วนประกอบคล้ายเยื่อหุ้มเซลล์ และมีต้นกำเนิดมาจากเยื่อหุ้มชั้นนอกของนิวเคลียส เป็นระบบท่อที่แตกแขนงออกไปทั่วทุกส่วนภายในเซลล์ ทำหน้าที่ลำเลียงสารจากภายในสู่ภายนอกเซลล์ และต่อเนื่องกับเซลล์ออร์แกเนลล์ชนิดอื่นโดยเฉพาะไกลจิคอมเพลกซ์ และไลโซโซม ส่วนที่อยู่ใกล้กับนิวเคลียสมักมีไรโบโซมมาเกาะติดอยู่เรียก rough endoplasmic reticulum ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการสร้างโปรตีน ส่วนถัดไปก่อนที่จะไปต่อกับไกลจิคอมเพลกซ์ไม่มีไรโบโซมมาเกาะเรียก smooth endoplasmic reticulum ทำหน้าที่ลำเลียงโปรตีนที่สร้างแล้วส่งต่อไปยังไกลจิคอมเพลกซ์
- endopodite** เอนโดพอดิต์ รางค์ด้านในของรางค์ที่แบ่งออกเป็นสองส่วน คือ เอกโซพอดิต์-รางค์ด้านนอก และเอนโดพอดิต์-รางค์ด้านใน เป็นลักษณะรางค์ของสัตว์ขาปล้องหลายชนิด เช่น พวกกุ้ง
- end organ** เอนด์ ออร์แกน ปลายเส้นใยประสาทที่แผ่ออกไป พบอยู่ในบริเวณโครงสร้างรอบนอกของร่างกาย เป็นปลายเส้นใยประสาทของทั้งประสาทรับความรู้สึกและประสาทที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวที่

endoskeleton	เอนโดสเกเลตัน (Gr.endon- ภายใน + skeleton- โครงร่าง) โครงร่างแข็งภายใน comp: exoskeleton
endosome	เอนโดโซม 1, วัตถุเป็นก้อนที่พบในนิวเคลียสของโปรโตซัวบางชนิด 2, choanosome
endosteum	เอนโดสเทอัม (Gr.endo- ภายใน + esteon- กระดูก) เชื้อหุ้มกระดูกที่บ่ออยู่ภายในโพรงกระดูกที่มีไซกระดูกบรจอยู่
endostyle	เอนโดสไทล์ ร่องที่เป็นต่อผนังบุด้วยเซลล์ที่มีขนอยู่บนผิวด้านล่างส่วนในของหลอดอาหารของพวกเพรียงหัวหอม แอมฟิออกซีส และตัวอ่อนแอมมอซีทของปลาปากกลม
endothelium	เอนโดทีเลียม (Gr.endo- ภายใน + thele- หัวนม) เนื้อเยื่อบุผิวชนิดหนึ่ง เซลล์รูปสี่เหลี่ยมแบนบ่ออยู่ภายในผนังของหลอดเลือดและน้ำเหลือง ผนังห้องหัวใจ ตลอดจนผนังของช่องว่างในลำตัวแห่งอื่น มีต้นกำเนิดมาจากเนื้อชั้น เมโซเดิร์ม
endothermous	เอนโดเทอร์มัส (Gr.endo - ภายใน + therme - ความร้อน) เลือดอุ่น หมายถึงสัตว์ที่มีศูนย์ควบคุมอุณหภูมิของร่างกายทำให้ร่างกายมีอุณหภูมิคงที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามอุณหภูมิของสภาพแวดล้อม syn: homiothermous
endotoxin	เอนโดทอกซิน สารพิษในตัวเอง เช่น สารพิษภายในแบคทีเรีย จะถูกปล่อยออกมาเมื่อแบคทีเรียตาย
endovenous	เอนโดเวนิส (Gr.endo - ภายใน + L.vena - หลอดเลือดดำ) ภายในหลอดเลือดดำ syn: intravenous
endozoic	เอนโดโซอิก อาศัยอยู่ในตัวสัตว์ syn: entozoic
endplate	เอนด์เพลท ปลายเส้นใยประสาทที่สิ้นสุดลงที่เซลล์กล้ามเนื้อ
endyma	เอนดิมา (Gr.- เครื่องนุ่งห่ม) เซลล์ที่เรียงตัวเป็นชั้นบาง บ่ออยู่ภายในโพรงสมองเซเรเบรัม syn: ependyma
endysis	เอนโดซิส การเจริญของขน หรือขนนกชุดใหม่ที่ขึ้นปกคลุมชุดเก่า
enema	เอนีมา (Gr.en- ภายใน + hienai- ข้างล่าง) ยาฉีดทางทวารหนัก คือการฉีดของเหลวที่มีคุณสมบัติเป็นยา หรือน้ำเพียงอย่างเดียวเข้าไปทางทวารหนักเพื่อล้างสิ่งที่อยู่ในลำไส้ส่วนล่างและทวารหนักออก หรือเพื่อการรักษาแผลในบริเวณนั้น
engagement	เอนเกจเมนต์ สู่ติกรรม: การที่ส่วนหัวของทาร์กเข้าไปอยู่ในส่วนต้น

- (ส่วนในสุด) ของช่องกระดูกเชิงกราน(ส่วนของช่องคลอด อยู่ภายในช่องกระดูกเชิงกราน)
- englobe** เอนโกลบ (Gr.en- ใน + L.globus- ลูกกลม) ดูกลิ้นเข้าไปในโครงสร้างรูปทรงกลม เช่น เซลล์เม็ดเลือดขาวกินแบคทีเรียเข้าไป
- enolase** อินอลเลส เอนไซม์ในกล้ามเนื้อ ทำหน้าที่เปลี่ยนกรดฟอสโฟกลีเซอริคให้เป็นกรดฟอสโฟไพรูวิก
- ensheathed** เอนชีทเอด ถูกหุ้มอยู่ภายในเปลือกบาง เช่น ตัวอ่อนของหนอนเนมาโทดบางชนิด เมื่ออยู่ในกล้ามเนื้อจะมีเปลือกบางหุ้มไว้
- ensiform** เอนซิฟอร์ม (L.ensis- ดาบ + forma- รูปร่าง) โครงสร้างรูปดาบ เช่น ensiform cartilage คือกระดูกอ่อนที่เป็นส่วนหนึ่งของกระดูกอก อยู่ถัดจากส่วน gladiolus syn: xiphoid cartilage หรือ process ดู xiphodynia
- entamebiasis** เอนแทมีบิเอซิส (Gr.entos- ภายใน + amoibe- เปลี่ยนแปลง) อาการอักเสบที่เกิดจากการติดเชื้อโปรโตซัว สกุล *Entamoeba*
- Entamoeba** เอนแทมีบา ชื่อสกุลของอะมีบา มีหลายชนิดที่อาศัยอยู่ในลำไส้ของคน บางชนิดเป็นปรสิต ลักษณะเด่นคือในระยะซิสต์มีนิวเคลียส 4-8 อันแล้วแต่ชนิด
- E. buccalis(gingivalis)* ไม่ทำให้เกิดโรค อาศัยอยู่ในช่องปาก
- E. coli* ไม่ทำให้เกิดโรค พบตามปกติในลำไส้ของคน
- E. histolytica* ทำให้เกิดอาการโรคบิด ระยะที่ทำให้เกิดโรคอาศัยอยู่ในลำไส้ส่วนดูโอเดนิม
- enteric** เอนเทอริค (Gr. enteron - ลำไส้เล็ก) เกี่ยวข้องกับลำไส้เล็ก
- entericoid** เอนเทอริคอยด์ (Gr. enteron - ลำไส้เล็ก + eidos- คล้ายคลึง) อาการคล้ายไข้รากสาด
- enteritis** เอนเทอริทิส (Gr. enteron - ลำไส้เล็ก + itis - การอักเสบ) ลำไส้เล็กอักเสบ โดยเฉพาะการอักเสบของชั้นมิวคอสซาและซับมิวคอสซาของลำไส้เล็ก
- entero-, enter-, เอนเทโร-, เอนเทอร์-** (Gr.enteron- ลำไส้เล็ก) คำนำหน้าคำอื่นเพื่อบ่งชี้ความหมายว่าเกี่ยวข้องกับลำไส้เล็ก
- enterobiasis** เอนเทโรบิเอซิส (Gr. enteron - ลำไส้เล็ก + bios - ชีวิต)

- การติดเชื้อพยาธิเข็มหมุด (*Enterobius vermicularis*) ทำให้เกิดอาการคัน และถ้าเกาจะอักเสบบริเวณทวารหนัก
- Enterobius** เอนเทโรเบียส ชื่อสกุลของหนอนเนมาโทดที่เป็นปรสิตของคนและสัตว์ ชื่อเดิมคือ *Oxyuris* ชนิดที่ทำให้เกิดอาการในคนคือ พยาธิเข็มหมุด (*E. vermicularis*) อาศัยอยู่บริเวณไส้ตรง ไส้ติ่งและบริเวณใกล้เคียง ถ้าสตรีติดเชื้อพยาธิชนิดนี้ อาจจะเข้าไปอยู่บริเวณอวัยวะเพศ และกระเพาะปัสสาวะ หนอนเพศเมียขนาด 8-13 มิลลิเมตร หนอนเพศผู้ขนาด 2-5 มิลลิเมตร พบได้ทั่วโลกในกลุ่มคนที่ไม่ระวังสุขภาพอนามัย หนอนเพศเมียจะออกมาวางไข่ในเวลากลางคืนบริเวณทวารหนัก ไข่จะติดเสื้อผ้าและที่นอน ซึ่งถ้าไม่ระวังจะติดมือและปนเปื้อนกับอาหารได้
- enterocentesis** เอนเทโรเซนเทซิส (Gr. enteron- ลำไส้เล็ก + kentesis- แทะ) การเจาะลำไส้ วัตถุประสงค์ของการเจาะเพื่อนำแก๊สหรือของเหลวออกมาจากลำไส้
- enterocoel** เอนเทโรซิล (Gr. enteron- ลำไส้เล็ก + koilia- กลวง) ช่องท้อง ช่องลำตัว เป็นช่องที่เกิดจากเนื้อชั้นเมโซเดิร์ม แยกตัวออกในขั้นตอนการเจริญของตัวอ่อน
- Enteromonas** เอนเทโรโมนาส ชื่อสกุลของแฟลเจลเลทขนาดเล็กชนิดหนึ่ง เช่น *Enteromonas hominis* เป็นโปรโตซัวปรสิต อาศัยอยู่ในลำไส้ของคน ไม่ค่อยพบและไม่ทำให้เกิดโรค
- enteron** เอนเทรอน (Gr.) ลำไส้เล็ก
- enteronephric** เอนเทโรเนฟริก เกี่ยวข้องกับท่อจากไตที่มาเปิดที่ส่วนของลำไส้
- enteropneustan** เอนเทโรนุสตัน สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังอยู่ในชั้น Enteropneusta ไฟลัม Hemichordata ได้แก่พวกเอคอรินเวิร์ม
- ento-** เอนโท- (Gr. entos- ภายใน) คำนำหน้าคำอื่นเพื่อบ่งชี้ความหมายว่าข้างใน หรือภายใน
- entoderm** เอนโทเดิร์ม คือ endoderm
- entomology** เอนโทโมโลยี (Gr. entomon- แมลง + logos- ศึกษา) กีฏวิทยา วิทยาศาสตร์ว่าด้วยการศึกษาชีววิทยาของแมลง
- medical entomology กีฏวิทยาทางการแพทย์ เป็นสาขาหนึ่งของกีฏวิทยา ศึกษาเฉพาะแมลงที่ทำให้เกิดโรคในคนและสัตว์ รวมทั้ง

- แมลงที่เป็นพาหะและโฮสต์กึ่งกลางของสิ่งมีชีวิตที่ทำให้เกิดโรคด้วย
- entomophagus** เอนโทโมเฟกัส กินแมลงเป็นอาหาร syn: insectivorous
- entomophilous** เอนโทโมฟิลัส การนำละอองเรณูพืชไปผสมพันธุ์ด้วยแมลง
- entomostracan** เอนโทโมสเตรคาน สัตว์พวกกุ้งขนาดเล็ก อยู่ในอนุชั้น Entomostraca มีมากชนิด ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในน้ำ ได้แก่ โคเพพอด ostracod เป็นต้น
- entoproct** เอนโทพรอคท์ สัตว์ทะเลในไฟลัม Entoprocta เป็นพวกที่ยังไม่มีช่องว่างในลำตัวที่แท้จริง ลักษณะสำคัญคือ ตัวอ่อนมีขนรอบตัวว่ายนํ้า เป็นอวัยวะเรียก lophophore เช่น สกุล *Urnatella*
- entozoon** เอนโทซูน (Gr.entos- ภายใน + zoon- สัตว์) สัตว์ที่เป็นปรสิตอยู่ภายในร่างกายของสัตว์อื่น
- entropy** เอนโทรปี ส่วนของพลังงานที่มีอยู่ในระบบ ซึ่งไม่สามารถนำมาใช้เป็นพลังงานกล แต่เก็บเอาไว้เป็นพลังงานภายใน
- enucleate** เอนิวคลีเอท (L. enucleare- ลอกเปลือกออก) 1, การลอกเอาก้อนเนื้อออก หรือโครงสร้างออกจากร่างกายโดยไม่ทำให้เกิดการฉีกขาดเสียหาย 2, การนำ หรือดึงนิวเคลียสออกจากเซลล์ หรือการทำลายนิวเคลียสของเซลล์ 3, เซลล์ที่ไม่มีนิวเคลียส
- environment** เอนไวรอนเมนต์ (O.Fr. en- ใน + viron- วงกลม) สภาพแวดล้อม คือ สิ่งล้อมรอบเซลล์ หรือสิ่งมีชีวิต และมีอิทธิพลต่อการดำรงชีพของเซลล์หรือสิ่งมีชีวิตนั้นด้วย
- external environment** สภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่สภาพแวดล้อมที่เป็นทั้งกายภาพและชีวภาพ ซึ่งล้อมรอบร่างกาย และมีอิทธิพลต่อสิ่งมีชีวิตนั้น
- internal environment** สภาพแวดล้อมภายใน หมายถึงส่วนที่เป็นของเหลวภายในร่างกาย ซึ่งมีอิทธิพลต่อกลไกการทำงานของร่างกาย เช่น ฮอร์โมน สารภูมิต้านกัน
- enzygotic** เอนไซกอติก (Gr. en- ใน + zygon- ไข่แดง) การเจริญมาจากไข่ใบเดียวกัน เช่น enzygotic twins คือแฝดเหมือนที่เจริญมาจากไข่ใบเดียวกัน
- enzyme** เอนไซม์ (Gr.en- ใน + zyme- สร้าง การหมัก) ตัวเร่งปฏิกิริยาที่เป็นสารประกอบอินทรีย์ สร้างขึ้นโดยเซลล์ที่มีชีวิต มีการทำงานเป็น

อิสระและเฉพาะเจาะจง เป็นสารประกอบโปรตีนเชิงซ้อนซึ่งเหนี่ยวนำให้เกิดปฏิกิริยาเคมีขึ้นในสารประกอบชนิดอื่นโดยที่ตัวเองไม่เปลี่ยนแปลง สามารถพบเอนไซม์ได้ทั้งภายในเซลล์และนอกเซลล์ ขึ้นอยู่กับชนิดและหน้าที่ของเอนไซม์ เอนไซม์ที่เกี่ยวข้องกับการย่อยอาหาร เมื่อผลิตจากเซลล์ของต่อมแล้ว จะถูกส่งออกมาอยู่ในระบบทางเดินอาหาร เริ่มจากน้ำลายในปาก ไปจนถึงเอนไซม์ที่ส่งออกมาจากต่อมในกระเพาะอาหาร ลำไส้ ตับ และตับอ่อน เอนไซม์ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเมแทบอลิซึมจะพบในเซลล์

- Eocene epoch** อีโอซีน เอพอค สมัยที่สองของคาบเทอร์เชียรีของการนับช่วงเวลาทางวิวัฒนาการ ลักษณะเด่นของสมัยนี้คือ เริ่มมีวิวัฒนาการของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่พบกันอยู่ในปัจจุบัน
- eosin** อีโอซิน (Gr. eos- รุ่งอรุณ สีกุหลาบ) 1, สีย้อมที่ได้มาจากการก่อกฤกษ์ของโบรมีนบนฟลูออเรสซิน มีสูตร $C_{20}H_6Br_4O_6$ เป็นสีย้อมแอนติที่ใช้ย้อมเนื้อเยื่อเพื่อการตรวจสอบ syn: tetrabromfluorescein 2, สีย้อมชนิดอื่นที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับสีย้อมอีโอซิน 3, สีแดงกุหลาบสีแดงรุ่งอรุณ
- eosinophil** อีโอซิโนฟิล (Gr. eos- รุ่งอรุณ + philein- รัก ชอบ) เซลล์เม็ดเลือดขาวชนิดหนึ่งที่มีแกรนูลหยาบและติดสีย้อมแอนติ เช่น อีโอซินได้ดี
- eosinophilic** อีโอซิโนฟิลิก มีแนวโน้มที่จะติดสีย้อมอีโอซินได้ดี
- epaxial** อีแนกเซียล (Gr. epi- บน + L. axis- แกน) อยู่ด้านบนหรือด้านหลังของแกน
- ependyma** อีเพนโดมา (Gr.- ห่อหุ้ม เครื่องนุ่งห่มภายนอก) เซลล์นิวโรเกลียที่เรียงกันเป็นชั้นบางบุผนังโพรงสมอง และท่อภายในไขสันหลัง
- ephedrine** อีเฟดรีน สารผลึกแอลคาลอยด์สีขาวซึ่งสกัดได้มาจาก *Ephedra equisetina* โดย Nakai เมื่อปี 1887 ทางการแพทย์จีนโบราณใช้เป็นยาลดไข้และยาขับเหงื่อ ปัจจุบันพบว่ามีความสัมพันธ์คล้ายการทำงานของระบบประสาทอัตโนมัติซิมพาเทติก เช่น เกี่ยวกับการทำงานของเอพิเนฟริน สามารถสังเคราะห์ทางเคมี แล้วนำมาใช้ได้
- ephemeral** เอเฟเมอรัล (Gr. epi- บน + hemera- วัน) 1, เวลาช่วงสั้น 2, อยู่ได้เพียงวันเดียว เช่น ดอกไม้บานเพียงวันเดียว
- ephemerid** เอเฟเมอริด แมลงในอันดับ Ephemeroptera ได้แก่แมลงพวกชีปะ-

- ชาว ตัวอ่อนมีชีวิตรอดอยู่นาน หากกินอยู่ในน้ำ เมื่อเป็นตัวแก่จะบินขึ้นมาผสมพันธุ์แล้ววางไข่ และตายภายในวันเดียว
- ephippium** เอพิปปิอัม ส่วนของกระดองที่เปลี่ยนแปลงมาเป็นแคปซูลหุ้มไข่ที่ได้รับ การปฏิสนธิแล้วของสัตว์ที่อยู่ในอันดับ Cladocera ดู cladoceran
- ephyra(pl. ephyrae, ephyryla)** เอไฟรา ตัวอ่อนของแมงกะพรุนพวก scypho- zoan มีรูปร่างแบบเมดูลา ขนาดเล็ก ว่ายน้ำอิสระเกิดจากการแบ่งตัว ตามขวางแบบไม้อาศัยเพศ(strobilization)
- epi-, ep-** เอพ-, เอป- (Gr.) คำนำหน้าคำอื่นเพื่อบ่งชี้ความหมายว่าอยู่บน เหนือ ที่ พร้อมด้วย และภายหลัง
- epibenthos** เอพิเบนทอส สิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่บริเวณเหนือก้นทะเล คือ ระหว่าง ระดับน้ำตื้นสุดจนถึงความลึก 100 ฟาทอม
- epibiotic** เอพิไบอติก 1, อาศัยอยู่บนผิวนอกของสิ่งมีชีวิต 2, การมีชีวิตรอด มักใช้กับสิ่งมีชีวิตชนิดท้องถิ่น ซึ่งสามารถรอดชีวิตมาได้จากบรรพบุรุษที่ ตายหมดแล้ว
- epiblast** เอพิบลาสท์ (Gr. epi - อยู่บน + blastos - เจริญ) 1, สัตว: เซลล์ที่เรียงตัวกันอยู่บนชั้นผิวของตัวอ่อนระยะบลาสโตซิสต์ syn: ec- toderm 2, พืช: รยางค์ขนาดเล็กด้านข้างยอดอ่อนของต้นหญ้าอ่อน
- epiboly** เอพิบอลี (Gr. epibole- ปกคลุม) การเจริญที่แผ่ขยายออกไปอย่าง รวดเร็วของชั้นเอพิบลาสท์จนคลุมชั้นไฮโปบลาสท์ พบในการเจริญระยะ แกสตรูลาของพวกสัตว์ที่มีไข่แดงมาก เช่น นก
- epibranchial** เอพิแบรินเชียล อยู่เหนือเหงือก
- epicanthus** เอพิแคนทัส (Gr. epi- รอบ ๆ + kantos- หัวตา) ก้อนเนื้อที่ยื่น ออกมาจากโคนต้งจมูกมาคลุมมุมหัวตา เป็นลักษณะของพวกเชื้อสายมง โกล อาจถือเป็นลักษณะถ่ายทอดผิดปกติในพวกเชื้อสายคอเคเซียน
- epicardia** เอพิคาร์เดียม (Gr. epi- รอบ ๆ + kardia- หัวใจ) หลอดอาหาร ส่วนที่ยื่นเลยกระบังลมลงมาต่อกับกระเพาะอาหาร ยาวประมาณ 2 เซนติเมตร
- epicardium** เอพิคาร์เดียม เยื่อหุ้มหัวใจ เป็นแผ่นบางใสหุ้มผิวนอกของหัวใจไว้ และเป็นเยื่อชั้นในสุดของถุงหุ้มหัวใจ(pericardium)
- epicone** เอพิโคน ส่วนหน้าของตัวที่อยู่ตรงกันข้ามกับทวารหนัก ใช้สำหรับพวก ไคโนแพลเจลเลท

epicyte	เอพิไซท์ (Gr.epi- รอบ ๆ + kytos- เซลล์) 1, เซลล์เชื่อมุมิว 2, เชื้อหุ้มเซลล์
epidemic	เอพิเดมิก (Gr.epi- บน ท่ามกลาง + demos- ผู้คน) โรคระบาด การติดเชื้อโรคที่เกิดขึ้นในกลุ่มคนในเวลาเดียวกัน และอาณาบริเวณภูมิ- อากาศเดียวกัน เช่น epidemic jaundice โรคดีซ่านระบาดที่เกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรียสไปโรค็อก ชนิด <i>Leptospira icterohaemorrhagiae</i> มีอาการไข้ขึ้นสูงภายใน 2-3 วัน ตามด้วยอาการดีซ่าน เลือดออกเห็นเป็นจุดแดงบริเวณผิวหนัง และโลหิตจาง
epidemiology	เอพิเดมิโอลอจี ระบาดวิทยา เป็นสาขาหนึ่งของวิทยาศาสตร์การ แพทย์ว่าด้วยนิยามและอธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง โยสท์ พาหะและ สภาพแวดล้อม กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ นิเวศวิทยาทางการแพทย์
epidermis	เอพิเดอร์มิส (Gr.epi- เนื้อ + derma- หนัง) 1, ภายวิภาค: หนังกำพร้า คือชั้นนอกสุดที่ปกคลุมหนังของพวกสัตว์มีกระดูกสันหลัง ไม่มี หลอดเลือดมาหล่อเลี้ยง เกิดจากเซลล์ชั้นหนัง มีทั้งหมด 4 ชั้นด้วยกัน นับจากชั้นหนังออกมาคือ stratum germinativum (stratum muco- sum, malpighian layer), stratum granulosum, stratum lucidum และชั้นนอกสุด stratum corneum 2, สัตว: เซลล์ชั้น นอกสุดของสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง 3, พฤษ: เซลล์ชั้นนอกสุดของ ราก ลำต้น และใบของพืช
epididymis	เอพิดิไดมิส (Gr.epi- ที่ ไกล + didymos- อัมตะ) หลอดเก็บตัว อสุจิ เป็นหลอดขดไปขดมา มีความยาวประมาณ 13-15 ฟุต (ในคน) เป็นส่วนที่ต่อและอยู่ติดกับอัมตะ ปลายอีกด้านหนึ่งไปต่อกับหลอด vas deferens มีในสัตว์มีกระดูกสันหลัง โดยเฉพาะในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม จะเห็นได้ชัด
epifauna	เอพิฟอณา สัตว์ที่อาศัยอยู่บนพื้นผิวท่อน้ำ มักเป็นพวกสัตว์ไม่มีกระดูก สันหลังขนาดเล็กที่กินสารประกอบอินทรีย์เป็นอาหาร เช่น พวก Kinor- rhynch
epigastric	เอพิแกสทริก เกี่ยวข้องกับ epigastrium ดู precordia
epigastrium	เอพิแกสเทรียม (Gr.epi- เนื้อ บน + gaster- ท้อง) บริเวณ เนื้ออ่อนแอ่งของกระเพาะอาหาร
epigenesis	เอพิเจเนซิส (Gr.epi - ภายหลัง + genesis - การเกิดรูปร่าง)

ศัพท์: ทฤษฎีเกี่ยวกับการเจริญของตัวอ่อนที่ว่า ส่วนของสิ่งมีชีวิตเกิดมาจากการเจริญของโครงสร้างอย่างซับซ้อน โดยการนำเซลล์มาใช้เสริมสร้าง ตรงกันข้ามกับทฤษฎี preformation ที่ว่า ทุกส่วนของสิ่งมีชีวิตได้ถูกกำหนดมาแล้วภายในไข่

- epiglottis** เอพิกลอททิส (Gr.epi- เหนือ + glottis- กล่องเสียง) ฝาปิดกล่องเสียง เป็นโครงสร้างบางรูปใบไม้ผิวนอกคลุมด้วยเยื่อเมือก ภายในมีกระดูกอ่อนติดอยู่ด้านบนของโคนลิ้น ทำหน้าที่ปิดทางเข้ากล่องเสียงขณะกลืนอาหาร เพื่อกันไม่ให้อาหารหรือน้ำหลุดเข้าไปในระบบท่อลม
- epignathous** เอพิแนทัส สภาวะที่ขากรรไกรบนยาวกว่าขากรรไกรล่าง
- epigynum** เอพิจินัม แผ่นแข็งบนผิวด้านล่างของแมงมุมเพศเมีย เป็นแผ่นแข็งที่มีสเคลอโรโปรตีนเป็นส่วนประกอบ ทำหน้าที่ล้อมรอบช่องเปิดอวัยวะเพศเมีย
- epilation** เอพิเลชัน การถอนขน(ผม) syn: depilation
- epilepsy** เอพิเลปซี (Gr.epilepsia - การจับ) โรคลมบ้าหมู อาการที่เกิดขึ้นอย่างปัจจุบันต่อการทำงานของสมอง ลักษณะสำคัญคือ ประสาทรับความรู้สึกเคลื่อนไหวและจิตใจทำงานผิดปกติ อาจหมดสติหรือไม่หมดสติก็ได้ การรับรู้อาจถูกเปลี่ยนแปลงหรือไม่แสดงการรับรู้ สาเหตุของอาการมีมากมาย เช่น ลักษณะถ่ายทอดทางพันธุกรรม หรือสัคยของไฟฟ้าในสมองเปลี่ยนแปลง อาการสำคัญคือ มีอารมณ์อ่อนไหวแปลก ๆ ตามด้วยการไม่รับรู้ ผู้ป่วยจะล้มลงทันทีที่ทำให้ร่างกายได้รับอันตราย อาจจะมีชัก ปวดศีรษะ และรู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้น เนื่องจากปวดกล้ามเนื้อ เพราะมีการชักกระตุก หลังจากนั้นอาจหลับ บางครั้งอาจเกิดอาการขึ้นในช่วงนอนหลับ
- epilimnion** เอพิลิมเนียน ชั้นของน้ำที่ได้รับแสงแดด อุณหภูมิอุ่นกว่าชั้นล่าง มีการไหลเวียน ใช้กับแหล่งน้ำทั่วไป เช่น บ่อ บึง ทะเลสาบ
- epimerite** เอพิเมไรท์ (Gr.epi- บน ที่ + meros- ส่วน) อวัยวะของโปรโตซัวบางชนิด เช่น พวก gregarine เป็นอวัยวะที่มีลักษณะเป็นขอไว้ยึดติดกับเนื้อเยื่อของสัตว์อื่น
- epimorphic** เอพิมอร์ฟิก ลักษณะการเจริญชนิดหนึ่ง โดยที่ตัวอ่อนถูกยับยั้งการเจริญไว้ ทำให้ข้ามขั้นตอนโดยออกมาจากไข่เป็นระยะหลังตัวอ่อน พบในสัตว์พวกกุ้งบางชนิด

- epimysium** เอพิไมเซียม (Gr.epi- บน + mys- กล้ามเนื้อ) เชื้อหุ้มกล้ามเนื้อ เป็นเนื้อเยื่อเกี่ยวพันที่มีเส้นใยคอลลาเจน เรทคิวลาร์ อีลาสติก เซลล์ และเซลล์ไขมันเป็นส่วนประกอบ ทำหน้าที่หุ้มมัดกล้ามเนื้อลายทั้งมัด เป็นชั้นที่อยู่นอกสุด
- epinasty** เอพินาสตี (Gr.epi- บน + nastos - กดปิด) สภาวะที่เซลล์ตอนบนเจริญเร็วกว่าตอนล่าง ทำให้อวัยวะโค้งลง
- epinephrine** เอพิเนฟริน (Gr.epi- บน + nephros - ไต) เป็นฮอร์โมนชนิดหนึ่ง มีสูตร $C_9H_{19}NO_3$ อีกชนิดหนึ่งคือ norepinephrine ทั้งสองชนิดผลิตโดยต่อมหมวกไตส่วนใน(adrenal medulla) เอพิเนฟรินสามารถสังเคราะห์ขึ้นได้และยังผลิตโดยเนื้อเยื่ออื่น เช่น เนื้อเยื่อของระบบประสาท เอพิเนฟรินมีคุณสมบัติเด่นคือ ทำให้หลอดเลือดหดตัว กระตุ้นการทำงานของกล้ามเนื้อหัวใจ ทำให้หลอดเลือดฝอยคลายตัว โดยทั่วไปทำงานเช่นเดียวกับระบบประสาทอัตโนมัติซิมพาเทติก นอกจากนี้ยังทำงานโดยกระตุ้นเซลล์ตับให้เปลี่ยนไกลโคเจนเป็นกลูโคส ออกมาสู่กระแสโลหิตด้วย
- epineurium** เอพินิวเรียม เชื้อหุ้มเส้นใยประสาท เป็นเนื้อเยื่อเกี่ยวพันที่ทำหน้าที่ 1, หุ้มเส้นใยประสาทในพวกสัตว์มีกระดูกสันหลัง 2, หุ้มปมประสาทในพวกสัตว์ขาปล้อง
- epipelagic** เอพเพลาจิค สิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่ในน้ำ ตั้งแต่ผิวน้ำลงไปจนถึงระดับความลึก 200 เมตร
- epipharynx** เอพิฟาริงซ์ โครงสร้างลักษณะเป็นพู หรือโครงสร้างปลายแหลมอยู่บนผิวด้านในของแผ่นปิดริมฝีปากบน(labrum หรือ clypeus) ของสัตว์พวกแมลง
- epiphyllaxis** เอพิไฟลลาคซิส การเพิ่มความสามารถในการป้องกันตนเองให้กับร่างกาย
- epiphysis** เอพิไฟซิส (Gr.- เจริญอยู่บน) 1, ส่วนของกระดูกที่เจริญมาจากศูนย์สะสมสารประกอบแคลเซียม ซึ่งแยกอยู่ต่างหากจากกระดูกอ่อนของตัวทารกที่กำลังเจริญอยู่ในครรภ์ เมื่อทารกมีการเจริญขึ้น ส่วนของกระดูก(epiphysis) จะเข้ามาเสริมที่ส่วนปลายของกระดูกที่เป็นท่อน จากการศึกษาด้วยรังสีเอกซ์จะทราบอายุการเจริญของทารก โดยดูจากการเจริญของศูนย์สะสมสารประกอบแคลเซียมที่เข้ามาเสริมในแต่ละครั้ง

- 2, ปุ่มยื่นเคลื่อนไหวได้ บนปล้องกึ่งเบี่ยของขาหน้าสัตว์พวกแมลงบางชนิด
epiphysis cerebri ดู pineal body
- epipleuron **เอพิพลูรอน** ขอบปีกด้านข้างที่โค้งลงของปีกคู่หน้าของแมลงปีกแข็ง
- epipodite **เอพิโพดิต์** รยางค์ลักษณะเป็นแผ่นบางคล้ายใบไม้ ติดอยู่ที่คอกขาซึ่งเป็นข้อแรกของรยางค์ขา พบในสัตว์พวกกุ้งบางชนิด เช่น ปู ทำหน้าที่แยกเหงือกไม่ให้ติดกัน
- epistasis **เอพิสเทซิส** (Gr.epi- อยู่บน + stanai- ตั้ง วาง) 1, การหยุดยั้งการไหล หรือการปลดปล่อย 2, ฝ้าที่ลอยอยู่บนผิวหน้าของปัสสาวะเมื่อถูกตั้งไว้ให้ถูกอากาศ 3, พันธุ: การยับยั้งการแสดงออกของยีนด้วยการทำงานของยีนอื่นที่ไม่ใช่คู่ของยีนนั้น
- epistaxis **เอพิสแทกซิส** (Gr.epi- อยู่บน + stazein- หล่นเป็นหยด) เลือดกำเดาไหล เกิดจากหลายสาเหตุ เช่น การบาดเจ็บ ใช้เล็บแคะจมูก ถูกต่อย หลังการผ่าตัดมีสิ่งแปลกปลอมหลุดเข้าไป ติดเชื้อ กะโหลกร้าว รอบเดือนผิดปกติ ขึ้นไปอยู่ในที่สูงซึ่งความดันอากาศต่ำ
- episternum **เอพิสเทอร์นัม** ส่วนบนของกระดูกอก syn: manubrium
- epistome **เอพิโทม** โครงสร้างที่อยู่ส่วนหน้าของปาก หรือห้อยลงมาจากราก พบในสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังหลายชนิด
- epithalamus **เอพิทาลามัส** (Gr.epi- บน ที่ + thalamos- ห้อง) ส่วนบนสุดของสมองไดเอนเซฟาลอน ประกอบด้วย pineal body, trigonum habeculae, habecula และ habecular commissure
- epithelia(sing.epithelium) **เอพิเทเลีย** (Gr.epi- บน + thele- หัวนม) เซลล์ที่เรียงกันเป็นชั้นบาง ทำหน้าที่บุผิว
- epithelial tissue **เอพิเทเลียล ทิสซู่** เนื้อเยื่อบุผิว กลุ่มเซลล์ที่เรียงกันอยู่บนผิวนอกของร่างกาย และที่บุอยู่บนผนังของช่องและหลอดต่างๆ ของร่างกาย เซลล์จะเรียงอยู่บนชั้น เบสเม้นท์ เมมเบรน อาจชั้นเดียวหรือซ้อนกัน 2-3 ชั้น ไม่มีหลอดเลือดหรือน้ำเหลืองมาหล่อเลี้ยง บางส่วนอาจเปลี่ยนแปลงไปเป็นต่อม การเรียกชื่อ เรียกตามลักษณะของเซลล์และการเรียงตัว เช่น
simple ciliated columnar epithelium เซลล์รูปทรงกระบอก มีซีเลียเรียงตัวอย่างง่ายเพียงชั้นเดียว พบอยู่ที่ผนังภายในลำไส้เล็กและท่อนำไข่

- epitheliomuscular cell** เอพิเทลิโอมัสคิวลาร์ เซลล์ เซลล์ชนิดหนึ่งที่อยู่บนผิวของสัตว์พวกแมงกะพรุน ส่วนฐานของเซลล์มีเส้นใยยึดหดได้โผล่ออกมา
- epitoky** เอพิทอคี ลักษณะการสืบพันธุ์ในหนอนทะเลพวกพอลลิดิก ลำตัวส่วนหน้าเป็นส่วนที่จะมีการสืบพันธุ์แบบไม่อาศัยเพศ เรียก atoke ลำตัวส่วนหลังซึ่งจะต่างไปจากลำตัวส่วนหน้า เป็นส่วนที่จะมีการสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศ เรียก เอพิทอคี พบในพวก *Nereis*
- epizoon** เอพิซูน (Gr.epi- บน + zoon- สัตว์) สัตว์ที่อาศัยอยู่บนร่างกายของสัตว์อื่นแบบปรสิต
- epizootic** เอพิซุออติก การเกิดโรคขึ้นในสัตว์ต่างๆ ในเวลาเดียวกัน
- epoch** เอพอค สมัย เป็นระยะเวลาทางธรณีวิทยาที่แบ่งย่อยลงมาจากคาบ (period)
- eponym** เอพอนิม (Gr.eponymos- ตั้งชื่อตามหลัง) การตั้งชื่อสิ่งต่างๆ ตามชื่อบุคคล สิ่งเหล่านั้นอาจเป็น อาการของโรค อวัยวะ หน้าที่ สถานที่ สัตว์หรือพืช เช่น Malpighian tube ตั้งชื่อตามชื่อบุคคล Malpighi
- equatorial plate** อีเควทอเรียล เพลท โครงสร้างที่เกิดขึ้นของการแบ่งเซลล์ระยะเมทาเฟสของการแบ่งเซลล์แบบไมโทซิส โดยที่โครโมโซมทุกเส้นมาเรียงตัวอยู่ในแนวกลางของเซลล์
- equilin** อีควิลิน (L.equus- ม้า) เอสโตรเจนฮอร์โมนที่ตกผลึก ได้มาจากปัสสาวะม้าเพศเมียที่กำลังตั้งครรภ์ เป็นฮอร์โมนที่มีผลต่อการเจริญของอวัยวะสืบพันธุ์เพศเมีย syn: theelin
- equine** อีควิน เป็นของ เกียงช้องกับ หรือคล้ายคลึงกับม้า
- era** อีรา มหายุค การแบ่งระยะเวลาทางธรณีวิทยาเป็นช่วงใหญ่ ช่วงย่อยของอีรา คือ เอพอค syn: period
- erection** อีเรคชัน (L.erigere - ตั้งขึ้น) สภาวะที่มีการพองตัวและแข็งตัวของลึงค์และไคลทอริส เนื่องจากความตึงตึงของอารมณ์ทางเพศ ศูนย์ควบคุมการแข็งตัวอยู่บริเวณบั้นเอวและเหนือก้นกบ ซึ่งจะตอบสนองต่อการกระตุ้นทั้งทางอวัยวะและอารมณ์ ทำให้อวัยวะเพศตอบสนองต่อระบบประสาทรับความรู้สึกรอบนอก ศูนย์ควบคุมการแข็งตัวทำงานเป็นอิสระจากความตั้งใจ เมื่อประสาทเหนือก้นกบได้รับการกระตุ้นแล้วจะส่งกระแสความรู้สึกไปยัง corpora cavernosa ซึ่งเป็นแท่งกล้ามเนื้ออยู่ส่วนบนของลึงค์และไคลทอริส ทำให้หดตัวยกตั้งขึ้น ในกรณี

- ของลึงค์จะมีเลือดไหลเข้าไปตั้งอยู่ในโพรง corpus spongiosum ซึ่งอยู่ส่วนล่างของลึงค์ด้วย
- ergastic** เออร์แกสติก (Gr. ergon - งาน) การมีพลังงานศักย์
- ergosterol** เออร์โกสเตอรอล สารสเตอรอยด์ที่มีอยู่ในยีสต์ เออร์โกทและฟังไจ มีคุณสมบัติคล้ายคอเลสเตอรอล เมื่อถูกกระตุ้นด้วยรังสีอัลตราไวโอเล็ตจะถูกเปลี่ยนเป็นวิตามิน D₂ หรือ แคลซิเฟอรอล syn: viosterol
- ergot** เออร์โกท 1, โรคที่เกิดขึ้นกับพืชพวกหญ้าและข้าว โดยเฉพาะข้าว รวย(rhye) สาเหตุของโรคคือ ราสกุล *Claviceps* ซึ่งอยู่ในดิวิชัน Ascomycota 2, สารพวกแอลคาลอยด์ที่ได้มาจากรา *Claviceps purpurea* ซึ่งประกอบด้วยแอลคาลอยด์หลายชนิด เช่น ergotamine (C₃₃H₃₅O₈N₅) มีคุณสมบัติทางยา กระตุ้นกล้ามเนื้อเรียบของหลอดเลือดและมดลูก ทำให้หลอดเลือดและมดลูกบีบตัว ใช้ในปริมาณที่เหมาะสมรักษาอาการปวดศีรษะไมเกรน แต่ถ้ากินชนมปังข้าวร่วยที่มีเชื้อราชนิดนี้เข้าไป อาจทำให้เกิดอาเจียน กล้ามเนื้อท้องเป็นตะคริว ท้องเดิน อ่อนเพลีย ชีพจรเต้นช้า ฯลฯ
- erichthus** เอริคทัส ตัวอ่อนมีขน(pseudozea)ของสัตว์พวกกุ้งในกลุ่ม stomatopod บางชนิด
- ermine** เออร์มีน 1, คือ stoat (*Mustela erminea*) ชนิดหนึ่งของสัตว์กินเนื้อพวก weasel สัตว์ชนิดนี้จะเปลี่ยนสีขนจากสีน้ำตาลในฤดูร้อนเป็นสีขาวในฤดูหนาว 2, ขนสัตว์สีขาว ได้มาจากตัวเออร์มีน เป็นขนสัตว์ที่อ่อนนุ่ม คุณภาพดี ราคาแพง จึงทำให้มีการล่าสัตว์ชนิดนี้กันมาก ปัจจุบันเป็นสัตว์ป่าที่ได้รับการคุ้มครองในประเทศทางแถบซีกโลกตอนเหนือ
- erosion** อีโรชัน (L. erodere - กัดออกไป) 1, การกร่อน ชั้นผิวของเนื้อเยื่อถูกกินหรือถูกทำลาย โดยวิธีทางกายภาพ หรือกระบวนการอักเสบ เช่น เยื่อบุผิวปากมดลูกถูกกัดกร่อนไปเนื่องจากการติดเชื้อ 2, นิเวศ: การกร่อนของชั้นผิวดินหรือผิวโลก ซึ่งเกิดจากกระบวนการทางกายภาพ เช่น น้ำ ลม ฝนกรด ทำให้อนุภาคของดินหมดไปและพาเอาแร่ธาตุต่างๆ ตามไปด้วย
- eruciform larva** อีรูวิฟอรัม ลาร์วา ตัวอ่อนของแมลงที่มีลักษณะคล้ายหนอนผีเสื้อ ลำตัวแบ่งเป็นปล้องเด่นชัด มี proleg และ stigmata ตลอดสองข้างของลำตัว ได้แก่ หนอนของผีเสื้อในอันดับ Lepidoptera

- eructation** อีรึกเทชัน (L.eructare - เรอ) การเรอ การทำให้ลมออกมาจากกระเพาะอาหารอย่างรวดเร็วและรุนแรง โดยทั่วไปจะมีเสียงดังตามมาด้วย
- eruption** อีรึปชัน (L.eruptio- แตกออก) 1, การเกิดผื่น ผื่นขึ้น มีลักษณะเป็นจุดสีแดงบนหนัง หรือบนชั้นเยื่อเมือก 2, การแตกออกเป็นแผลพุพองบนชั้นหนังซึ่งเกิดจากรวด เช่น หัด หรือ อีสุกอีใส 3, การโผล่พ้นเหงือกของฟัน ฟันขึ้น
 creeping eruption แผลบนหนัง ลักษณะสำคัญคือเป็นตุ่มแดงเคลื่อนที่ไปเรื่อยๆ สีของตุ่มแดงเก่าจะจางลง สาเหตุมาจากการติดเชื้อตัวอ่อนของเนมาทอดบางชนิดเช่น *Ancylostoma braziliense* ซึ่งเป็นหนอนปรสิตของสัตว์พวกสุนัขและแมว เมื่อตัวอ่อนเข้าสู่คนซึ่งไม่ใช่โฮสต์ที่แท้จริงก็จะเคลื่อนที่ไปเรื่อยๆ ทำให้เกิดอาการผื่นแดงเคลื่อนที่ syn: larva migrans
- erysipelas** อีริซิเพลลัส (Gr.erythros- สีแดง + pella- หนัง) โรคไฟลามทุ่ง เป็นโรคที่มีอาการเจ็บปวด คัน ไข้สูง อักเสบและบวมเฉพาะที่บริเวณผิวหนังและชั้นใต้หนัง และตามมาด้วยอาการอื่น ๆ สาเหตุเกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรีย *Streptococcus pyogenes* ถ้าไม่ได้รับการรักษาที่ถูกต้องอาจเสียชีวิต
- erythro-** อีริโทร- (Gr.erythros - สีแดง) คำนำหน้าคำอื่นเพื่อบ่งชี้ความหมายว่า สีแดง
- erythroblast** อีริโทรบลาสท์ (Gr.erythros - สีแดง + blastos - เฮอร์ม) เม็ดเลือดแดงที่มีนิวเคลียส เป็นเม็ดเลือดแดงที่เป็นต้นกำเนิดของเม็ดเลือดแดงที่ไม่มีนิวเคลียสซึ่งไหลเวียนอยู่ในกระแสโลหิต อีริโทรบลาสท์พบได้ที่ไขกระดูก ในตัวอ่อนพบที่เกาะเลือดของถุงไข่แดง มีเซนไคม์ตับ ม้าม และต่อมน้ำเหลือง จากอีริโทรบลาสท์มีการเจริญ 4 ขั้นตอนจนนิวเคลียสหลุดออกไปกลายเป็นเม็ดเลือดแดง
- erythrocyte** อีริโทรไซท์ (Gr.erythros- สีแดง + kytos- เซลล์) เม็ดเลือดแดง ไม่มีนิวเคลียส ลักษณะกลมแบนตรงกลางเว้าเข้าทั้งสองข้าง เส้นผ่าศูนย์กลางเฉลี่ย 7.7 ไมครอน ไซโทพลาซิมมีสารฮีโมโกลบินซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการหายใจ ฮีโมโกลบินเป็นคอนจูเกตโคเวเลนต์ประกอบด้วย ฮีมาทินซึ่งมีสีและมีธาตุเหล็กเป็นองค์ประกอบรวมอยู่กับโกลบิน

ซึ่งเป็นโปรตีนอย่างง่าย ฮีโมโกลบินจับกับออกซิเจนได้ง่าย เป็นสารประกอบออกซิฮีโมโกลบินซึ่งไม่สลาย

ในคน มีพื้นที่ผิวเม็ดเลือดแดงประมาณ 3,820 ตารางเมตร คือ 2,000 เท่าของพื้นที่ผิวของร่างกาย มีจำนวนเม็ดเลือดแดงเฉลี่ย 5.5 ล้านเม็ด/1 ลูกบาศก์มิลลิเมตรของเลือด ในเพศชาย (เพศหญิงต่ำกว่า) จำนวนเหล่านี้เปลี่ยนแปลงตามอายุ ถ้าเป็นทารกจะมากกว่า และถ้าเป็นกลางวันจะมากกว่ากลางคืน ผู้ที่อาศัยอยู่ในระดับสูงกว่า 3,000 เมตรขึ้นไปอาจมีถึง 8 ล้านเม็ด ในคนปกติจะมีเลือดประมาณ 5 ลิตร เม็ดเลือดแดงมีอายุประมาณ 120 วัน จะมีการผลิตเม็ดเลือดแดงขึ้นมาใหม่เพื่อทดแทนเซลล์ที่ตายประมาณ 2.4 ล้านเม็ด/วินาที

erythrophore อีริโทรฟอร์ เซลล์เมลานินฟอร์ที่มีสารสีแดง

erythropoiesis อีริโทรพอซิส (Gr. erythros- สีแดง + poiesis- การทำ) การสร้างเม็ดเลือดแดง

escargot เอสคาร์โกท์ หอยฝาเดี่ยว อาศัยอยู่บนบก ลักษณะคล้ายหอยทาก ส่วนยอด (spire) หดหาย ส่วนวงที่มีฝาเปิด (body whorl) ใหญ่ เป็นหอยที่ชนชาติฝรั่งเศสนิยมนำมาปรุงเป็นอาหาร ราคาแพง

Escherichia เอสเคอริเชีย ชื่อสกุลของแบคทีเรีย วงศ์ Enterobacteriaceae เป็นแบคทีเรียที่อาศัยอยู่ในระบบทางเดินอาหารของคนและสัตว์ เช่น *E. coli* ซึ่งเป็นแบคทีเรียแกรม-ลบ บาซิลลัส อาศัยอยู่ในลำไส้ใหญ่ ปกติไม่เป็นอันตราย แต่อาจทำให้เกิดการติดเชื้อในอวัยวะอื่น และถ้าร่างกายอ่อนแอ บางครั้งอาจทำให้เกิดพยาธิสภาพ การพบแบคทีเรียชนิดนี้ในนมหรือน้ำ แสดงว่ามีการปนเปื้อนกับอุจจาระ ใช้เป็นอินดิเคเตอร์สำหรับวัดความสะอาดและคุณภาพของน้ำและเครื่องดื่ม

esculent เอสคิวเลนท์ (L. esculentus - กินได้) เหมาะสำหรับนำมากิน

esophagus อีซอพเพกัส (Gr. oisophagos - หลอดอาหาร) หลอดอาหาร เป็นส่วนต่อจากคอหอย (pharynx) และปลายอีกด้านหนึ่งไปต่อกับกระเพาะอาหาร ผนังหลอดอาหารมีกล้ามเนื้อเรียบเป็นส่วนประกอบหลัก ยาวประมาณ 23-25 เซนติเมตร syn: gullet

essence เอสเซนซ์ (L. essentia - มีอยู่หรือคุณภาพ) 1, ส่วนแก่น เนื้อแท้ สวรรดิยะ หลักการของสิ่งต่าง ๆ 2, น้ำมันหอมระเหยในสารละลาย แอลกอฮอล์

- essential** เอสเซนเชียล (L. essentialis) 1, เกี่ยวข้องกับ essence 2, ขาดไม่ได้ จำเป็น เช่น essential amino acid เป็นกรดอะมิโนที่จำเป็นต่อร่างกายต้องกินเข้าไป เพราะร่างกายสร้างขึ้นเองไม่ได้ 3, เฉพาะ เป็นอิสระจากโรคเฉพาะถิ่น syn: idiopathic
- essential oil** เอสเซนเชียล ออยล์ น้ำมันหอมระเหยที่ได้จากพืชหรือสัตว์
- ester** เอสเทอร์ (L. aether - อีเทอร์) ในอินทรีย์เคมี สารประกอบที่เกิดจากการรวมตัวกันของกรดอินทรีย์และแอลกอฮอล์ เช่น ethyl acetate เป็นเอสเทอร์ที่ได้จากการรวมตัวกันของกรดแอซติกและเอทิลแอลกอฮอล์ ปกติเอสเทอร์อยู่ในสภาวะของเหลว มีกลิ่นคล้ายกลิ่นดอกไม้และผลไม้
- esterase** เอสเทอเรส เอนไซม์ที่ทำหน้าที่ไฮโดรไลส เอสเทอร์ ได้กรดและแอลกอฮอล์ เช่น acetylcholine esterase (cholinesterase) ไฮโดรไลสแอซิติลโคลีน ได้กรดแอซติกและโคลีน
- esthesia** เอสเทเซีย (Gr. aisthesis - อารมณ์อ่อนไหว) 1, การรับรู้ความรู้สึก อารมณ์อ่อนไหว 2, โรคที่มีผลกระทบต่อการรับรู้ หรือ อารมณ์อ่อนไหว
- esthetasc** เอสเททาสค์ ขนเปราะบางยาว หรือแผ่นขนาดเล็ก ซึ่งทำหน้าที่เป็นเคโมรีเซปเตอร์ในสัตว์พวกกุ้ง
- estival** เอสทิวัล (L. aestivalis) เกี่ยวข้องกับหรือเกิดขึ้นในฤดูร้อน
- estivation** เอสทิเวชัน 1, สัตว์: ระยะพักตัวหรือการจำศีล เป็นระยะที่ร่างกายไม่มีการก่อฤทธิ์ เนื่องมาจากความร้อนในฤดูร้อน 2, พืช: การจัดเรียงส่วนประกอบของดอกภายในดอก การจัดเรียงกลีบในดอกตูม
- estivoautumnal** เอสทิโวออทัมน์นัล (L. aestivalis - ฤดูร้อน + autumnalis - เกี่ยวข้องกับฤดูใบไม้ร่วง) 1, เกี่ยวข้องกับฤดูร้อนและฤดูใบไม้ร่วง 2, คำศัพท์ที่ใช้สำหรับรูปแบบหนึ่งของโรคไข้จับสั่น
- estradiol** เอสตราไดโอรอล $C_{18}H_{24}O_2$ สารผลิตภัณฑ์สเตียรอยด์ สร้างโดยรังไข่ ตรวจพบได้ในปัสสาวะของสตรีมีครรภ์ และม้าเพศเมีย ซึ่งในกรณีปัสสาวะของม้าเพศเมีย ถ้าวบรวมจากดอกม้าแหล่งใหญ่ นำมาสกัดเอสตราไดโอรอลในเชิงอุตสาหกรรมได้ การใช้เอสตราไดโอรอล ให้ฉีดเข้ากล้ามเนื้อหรือใต้หนัง แต่ถ้าให้โดยการกิน ไม่ได้ผล เมื่อเข้าสู่ร่างกาย จะถูกเปลี่ยนเป็น estrone เอสตราไดโอรอล ทำงานร่วมกับฮอร์โมน

- โอมอนอื่น ควบคุมสภาวะการเจริญพันธุ์ของเพศหญิง
- estriol** เอสโทรอล เป็นฮอร์โมนเพศหญิงชนิดหนึ่ง ซึ่งเป็นผลผลิตจากการเมแทบอลิซึมของ estrone และ estradiol พบในปัสสาวะของเพศหญิง
- estrogen** เอสโทรเจน (Gr. oistros - ประสงค์ร้าย + gennan - ผลิต) สารที่ทำให้เกิดการมีรอบเดือนและการเจริญพันธุ์ของเพศหญิง คือ สารฮอร์โมนเพศหญิง ประกอบด้วย estradiol และ estrone ซึ่งตามธรรมชาติผลิตโดยเซลล์ของรังไข่ สามารถสังเคราะห์ขึ้นมาได้ เอสโทรเจนทำหน้าที่ควบคุมสภาวะการเจริญพันธุ์ ควบคุมการเปลี่ยนแปลงเยื่อบุผนังมดลูกและช่องคลอด
- estrus, oestrus** อีสทริส (Gr. oistros - ประสงค์ร้าย) ช่วงการก่อกอทางเพศของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมเพศเมีย ในสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์พวกลิงเรียกว่า heat หรือ rut ลักษณะสำคัญคือ มีการตั้งและคัดหลังจากขึ้นมีวคอกษาของผนังมดลูก เยื่อบุช่องคลอดหนาตัว ปากช่องคลอดบวม มีการตกไข่ และเพศเมียพร้อมที่จะรับการผสมพันธุ์จากเพศผู้
- estrus cycle เป็นวัฏจักรการมีอีสทริส เริ่มต้นจากการมีอีสทริสครั้งแรกแล้วหมดไป จนไปถึงการมีอีสทริสอีกครั้งหนึ่ง ประกอบด้วยระยะต่าง ๆ ดังนี้ proestrus, estrus, metaestrus ตามด้วยระยะพักสั้น ๆ เรียก diestrus
- estuary** เอสทิวรี บริเวณปากแม่น้ำ ที่ซึ่งน้ำจืดและน้ำเค็มมาผสมกัน
- ethmoid** เอทมอยด์ (Gr. ethmos - ตะแกรง + eidos - รูปร่าง) คล้ายตะแกรง
- ethmoid bone เป็นกระดูกมีรูพรุนคล้ายตะแกรง อยู่ด้านหน้าที่ยานของกะโหลกศีรษะ ทำหน้าที่เป็นหลังคาของช่องจมูก และเป็นส่วนหนึ่งของพื้นด้านหน้าของแอ่งกะโหลกศีรษะ ตัวกระดูกประกอบด้วยโพรงที่บุด้วยเซลล์ผนังบางจำนวนมากเรียก เอทมอยด์เซลล์ ซึ่งจะเรียงตัวกันเป็น 3 กลุ่ม แต่ละโพรงจะมีช่องเปิดสู่โพรงจมูก
- ethmoid sinus โพรงภายในกระดูกเอทมอยด์ มีช่องเปิดเข้าสู่โพรงจมูก
- ethnography** เอทโนกราฟี (Gr. ethnos- เผ่า + graphein- เขียน) ชาติพันธุ์วรรณา การให้คำจำกัดความของชาติพันธุ์มนุษย์
- ethnology** เอทโนโลยี (Gr. ethnos- เผ่า + logos- ศึกษา) ชาติพันธุ์วิทยา

เป็นวิทยาศาสตร์ว่าด้วยระบบสังคม เศรษฐกิจ กำเนิดประเพณีของชาติ
 พันธุ์มนุษย์เผ่าต่าง ๆ

ethology เอทอลอจี (Gr.ethos- ประเพณี + logos- วิทยาศาสตร์) พฤติ-
 กรรมวิทยา เป็นวิทยาศาสตร์ว่าด้วย นิสัย การแสดงออก และกรรม
 เนียมปฏิบัติของสัตว์

ethiology เอธิออลอจี(Gr.aitia- สาเหตุ + logos- การศึกษา) สมุฏฐาน-
 วิทยา เป็นวิทยาศาสตร์ว่าด้วยสาเหตุความเป็นมาของโรคชนิดต่าง ๆ

eu- ยู- (Gr. eus - ดี) คำนำหน้าคำอื่นเพื่อบ่งชี้ความหมายว่า ดี ปกติ
 สุขภาพแข็งแรง

eubiotics ยูไบโอติกส์(Gr.eus- ดี + bios- ชีวิต) วิทยาศาสตร์ว่าด้วยสุขภาพ
 และอนามัยในการดำรงชีวิต

eubolism ยูบอลิซึม กระบวนการเมแทบอลิซึมที่เป็นปกติ

eucrasia ยูเครเชีย (Gr.eus-ปกติ + krasis- ของผสม) สภาวะที่มีสุขภาพ
 ปกติ สภาพร่างกายที่การก่อฤทธิ์ต่าง ๆ อยู่ในสภาวะสมดุลย์

eucaryote, eukaryote ยูแคริโอท (Gr. eus - ปกติ + karyon - นิวเคลียส)
 เซลล์ที่มีนิวเคลียสปกติ หมายถึง เซลล์ที่มีนิวเคลียสและเซลล์ออร์แก-
 เนลล์ต่าง ๆ ปกติ ได้แก่เซลล์ของสิ่งมีชีวิตตั้งแต่พวกโพรทิสต์ขึ้นมาจาก
 ถึงเซลล์ของพืชและสัตว์

eucephalus ยูเซฟาไลส์ มีหัวเห็นเด่นชัด ใช้กับตัวอ่อนของแมลง

euchromatin ยูโครมาทิน โครมาทินชนิดหนึ่งพบในโครโมโซม เป็นโครมาทินที่ย้อมติด
 สีเข้มในระยะเมทาเฟสของการแบ่งเซลล์ แต่จะติดสีจางลงในระยะ
 อินเทอร์เฟส เป็นโครมาทินที่มียีน และเป็นแหล่งรวมการก่อฤทธิ์ทาง
 พันธุกรรม

eudiometer ยูดิโอมิเตอร์ (Gr.eudia- อากาศดี + metron- การวัด) เครื่อง
 มือใช้วัดความบริสุทธิ์ของอากาศ และใช้วิเคราะห์ชนิดของแก๊ส

eugenics ยูเจนิคส์ (Gr.eus- ดี + gennan- ผลิต) วิทยาศาสตร์ว่าด้วยการ
 ปรับปรุงสรีรวิทยา ความรู้สึภิตชอบชีวิต ภูมิปัญญาของชาติพันธุ์มนุษย์
 โดยอาศัยหลักการทางพันธุศาสตร์มาประยุกต์

euglenoid ยูกลีโนอิด คล้ายยูกลีนา(*Euglena*) ซึ่งเป็นสิ่งมีชีวิตเซลล์เดียวที่มี
 ลักษณะพิเศษคือ มีแฟลเจลลาใช้ในการเคลื่อนที่คล้ายสัตว์ แต่มีพลาสติด
 สร้างอาหารเองได้ด้วยการสังเคราะห์แสงคล้ายพืช

eunuch	ยูนุค (Gr.eune- เตียง + echein- ฝ้ายาม) ชั้นที่ ชายที่ถูกตอน โดยตัดอวัยวะเพศออกหมด ทำให้ขาดฮอร์โมนเพศชายที่ผลิตจากอัณฑะ จึงมีเสียงค่อนข้างเพสพิงและไม่มีหนวดเครา ในสมัยโบราณประเภทจีนและอาหรับ ใช้ยูนุคควบคุมหญิงในบ้านของขุนนาง หรือชนชั้นปกครอง
euphoria	ยูฟอเรีย (Gr.eus- ดี + phoros- มีอยู่) 1, จิตวิทยา: ความเคลิบเคลิ้มใจ คือมีความรู้สึกพอใจว่าตนเองเหนือกว่าผู้อื่นในทุกๆ ด้าน 2, สภาพร่างกายที่มีสุขภาพสมบูรณ์
euphotic zone	ยูฟอติก โซน อาณาบริเวณแหล่งน้ำที่แสงส่องถึง เพื่อให้สิ่งมีชีวิตในแหล่งน้ำบริเวณนั้นสังเคราะห์แสงได้ สำหรับแหล่งน้ำที่เป็นทะเล มหาสมุทร มีความลึกประมาณ 100 ฟาทอม
euplankton	ยูแพลงก์ตอน คือแพลงตอนที่แท้จริง ไม่รวมเศษสิ่งของที่ติดปนมาด้วย
eupnea	ยูปเนีย (Gr.eus- ดี + pnein- สูดอากาศ) การหายใจเข้าออกที่เป็นปกติ ต่างจากผู้ที่ เป็นโรคหอบหืด
eury-	ยูริ- (Gr. eurys - กว้าง) คำนำหน้าคำอื่นเพื่อบ่งชี้ความหมายว่า กว้าง
eurybathic	ยูริเบติก มหาสมุทรที่มีช่วงความลึกกว้าง
eurychoric	ยูริคอริก มีช่วงกว้างของสภาพทางภูมิศาสตร์
euryhaline	ยูริเฮไลน์ มีความสามารถทนต่อการเปลี่ยนแปลงความดันออสโมซิส และความเค็มได้มาก
euryhygric	ยูริไฮกริก มีความทนทานต่อการเปลี่ยนแปลงความชื้นในบรรยากาศได้มาก
euryphagus	ยูริเฟกัส มีความสามารถในการมีชีวิตรอดด้วยการกินอาหารได้หลายชนิด
eurypterid	ยูริปเทริด แมงมุมในอันดับ Eurypterida ลักษณะคล้ายแมงป่องขนาดใหญ่ที่สุดในบรรดาสัตว์ขาปล้อง อาศัยหากินอยู่ตามแหล่งน้ำ
eurythermic	ยูริเทอร์มิก มีความสามารถทนทานต่อการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิในช่วงกว้างได้
eurytopic	ยูริทอปิก ทนทานต่อสภาพแวดล้อมที่รุนแรง ดังนั้นจึงมีการแพร่กระจายได้ดีในสภาพภูมิศาสตร์ที่ต่างกัน
eustachian	ยูสเทเชีย (ตั้งชื่อตาม Bartolomeo Eustachio นักกายวิภาค

1524-1574) เกี่ยวข้องกับท่อรับฟังเสียง

eustachian tube ท่อจากหูส่วนกลางมาเปิดที่คอหอย ยาวประมาณ 3-4 เซนติเมตร ภายในท่อบดด้วยเยื่อเมือก ทำหน้าที่รักษาสมดุลความดันในช่องหูและช่องปาก

- eutely** ยูเทลี การมีจำนวนนิวเคลียสที่แน่นอนในเซลล์ของร่างกายในอวัยวะต่างๆ พบในพวกโรติเฟอรา
- euthanasia** ยูแทนเนเชีย (Gr.eus- ดี + thanatos- ความตาย) 1, ความตายอย่างง่าย เจ็บสงบ ไม่มีความเจ็บปวด 2, ฆ่าด้วยปราณี เป็นวัตถุประสงค์ของการตายในกรณีที่มีโรคหรืออาการที่ไม่อาจรักษาให้หาย
- euthenics** ยูเทนิคส์ (Gr.euthenia - กินดีอยู่ดี) วิทยาศาสตร์ว่าด้วยการปรับปรุงชาติพันธุ์มนุษย์ โดยอาศัยหลักการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม comp: eugenics
- eutheriab** ยูเทเวียสน สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมในชั้น Eutheria ซึ่งมีรกสำหรับให้อาหารจากแม่ไปเลี้ยงตัวอ่อนขณะอยู่ในครรภ์
- eutocia** ยูทอเชีย (Gr.eus- ดี + tokos- การเกิด) การคลอดตามปกติหรือการคลอดตามธรรมชาติ
- eutrophication** ยูโทรฟิเคชัน (Gr.eutrophein - ดำรงอยู่) การมีสารอินทรีย์และแร่ธาตุในแหล่งน้ำมากเป็นผลให้มีแพลงตอนพืชและพืชน้ำเจริญอย่างรวดเร็ว ทำให้แหล่งน้ำแห่งนั้นขาดออกซิเจนที่ละลายอยู่ในน้ำ มีผลต่อการอยู่รอดของสัตว์น้ำ มักเกิดในทะเลสาบตื้นๆ ที่มีการสะสมสารอินทรีย์มาก
- evagination** อีแวนจิเนชัน 1, โพล์ออกมาจากแผ่น 2, อวัยวะหรือส่วนของอวัยวะที่งอกออกมา
- evergreen** เอเวอร์กรีน 1, เชี่ยวตลอดปี มักใช้กับป่า 2, พืชที่ไม่ทิ้งใบในฤดูใบไม้ร่วงและฤดูหนาว เช่น พวกสน
- eversion** อีเวอร์ชัน (L.e- ออก + vertere- หมุนกลับ) การหมุนกลับออกมาข้างนอก คือการทำให้ออกมาอยู่ด้านนอก
- evisceration** อีวิสเซเรชัน (L.e- ออก + viscera- ภายใน) 1, การนำอวัยวะภายในจากช่องอกและช่องท้องออกมา 2, การนำอวัยวะภายในโพล์ออกมาจากช่องเปิดของลำตัว 3, การนำส่วนประกอบของอวัยวะออกมา เช่น ลูกตา 4, การปล่อยอวัยวะภายในออกจากทวารหนัก

- เมื่อได้รับการกระตุ้นหรือตกใจ เช่น ในพวกปลิงทะเล
- evolution** **เอวอลูชัน** (L.e- ออก + volvere- ม้วน) 1, ชีวะ: วิวัฒนาการ เป็นกระบวนการที่สิ่งมีชีวิตชนิดต่าง ๆ พัฒนามาจากสิ่งมีชีวิตที่มีรูปร่างอย่างง่าย อันเป็นผลเนื่องมาจากการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในพันธุกรรม จนกลายมาเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความหลากหลายและรูปร่างซับซ้อน ระยะเวลาของวิวัฒนาการมีมานาน เคียงคู่กับการเปลี่ยนแปลงของผิวโลกและภูมิอากาศ
- ewe** **อีว** แกะเพศเมีย
- ex-** **เอกซ์-** (Gr.ex - ออกไป) คำนำหน้าคำอื่นเพื่อบ่งชี้ความหมายว่า ออกไป ไ้จาก อย่างสมบูรณ์
- exarate** **เอกแซเรท** ขาและปีกเป็นอิสระจากการติดกับลำตัว มักใช้กับดักแด้ของแมลง
- excentric, eccentric** **เอกเซนทริค** ไม่อยู่ตรงกลาง อยู่ด้านข้าง มักใช้กับโคโรมาทินของนิวเคลียส
- excitation** **เอกไซเทชัน** (L. excitatio) 1, การเร้า หมายถึงการเพิ่มการก่อฤทธิ์ด้วยอารมณ์ หรือสารเคมีที่มีผลต่อระบบประสาทเช่น แอลกอฮอล์ โคเคน 2, สภาวะของการถูกกระตุ้น
- exconjugant** **เอกซ์คอนจูกันท์** สิ่งมีชีวิตแต่ละตัวที่แยกออกจากกันหลังจากการสังยุค
- excrement** **เอกซ์ครีเมนต์** ของเสียที่ถูกขจัดออกมา อุจจาระ
- excrescence** **เอกซ์เครสเซนซ์** โครงสร้างที่งอกออกมาจากร่างกาย อาจปกติ เช่น ขน เขาสัตว์ หรือผิดปกติ เช่น หูด
- excretion** **เอกซ์ครีชัน** (L.excretio) 1, ของเสีย 2, การขับถ่าย การขับทิ้ง การถ่ายทิ้ง เป็นการนำของเสียซึ่งเกิดจากกระบวนการเมแทบอลิซึม หรือสารแปลกปลอมออกไปจากร่างกาย
- excretory organ** **เอกซ์ครีทอรี ออร์แกน** อวัยวะขับถ่าย อวัยวะหรือโครงสร้างที่ทำหน้าที่ขจัดของเสียออกไปจากร่างกาย ลักษณะและรูปร่างต่างกัน ออกไปขึ้นอยู่กับชนิดของสัตว์ อวัยวะขับถ่ายจะพัฒนามาพร้อมกับวิวัฒนาการของสัตว์จากชั้นต่ำมาชั้นสูง ซึ่งจะมีความซับซ้อนยิ่งขึ้น ในพวกโปรโตซัว คือคอนแทรคไทล์แวคิวโอล ในพวกเฮลมีนธ์ คือเฟลมเซลล์ ในพวกสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง คือ เนฟริเดีย มัลปีเกียน กิวบ์ กรีนเกลนด์ และไต ในสัตว์มีกระดูกสันหลังและสัตว์ชั้นสูง คือ ไต

- excurrent** เอกซ์เคอร์เรนท์ 1, สัตว: ไหลออกมา ใช้กับสัตว์ที่มีระบบท่อน้ำเข้า น้ำออก 2, พฤษภ: (1) ยาวเลยปลาย หรือขอบใบ หมายถึง เส้นกลางใบและเส้นข้างใบ (2) มีแกนต่อเนื่องหรือลำต้น หมายถึงการแตกกิ่งก้านสาขาออกจากลำต้น
- excystation** เอกซ์ซิสเทชัน (Gr.ex- ออก + kystis- ซีสต์) การออกจากซีสต์ การที่สัตว์พวกโปรโตซัว หนอนพยาธิ ซึ่งเป็นปรสิตออกมาจากผนังหุ้มตัว ซึ่งเป็นช่วงหนึ่งในวงจรชีวิตของพวกปรสิต เช่น ซีสต์ของ *Entamoeba* เมื่อถูกกินเข้าไป ผนังของซีสต์จะถูกย่อย แล้วโปรโตซัวชนิดนี้จะเข้าทำลายเยื่อผนังลำไส้
- exfetation** เอกซ์เฟเทชัน (Gr. ex - ออก + L. fetus - ทารก) การตั้งครรภ์นอกมดลูก syn: ectopic gestation
- exflagellation** เอกซ์แฟลเจลเลชัน (Gr. ex- ออก + L. flagellum- แฉก) การสร้างไมโครแกมีทที่มีแฉกจากไมโครแกมีโทไซท์ พบในการเจริญในวงจรชีวิตของ *Plasmodium* เมื่อเข้าไปอยู่ในกระเพาะอาหารของยุง
- exfoliation** เอกซ์ฟอลิเอชัน (Gr.ex- ออก + L.folium- ใบไม้) 1, สัตว: การลอกเป็นแผ่น การลอกเป็นเกล็ด หมายถึงการลอกเนื้อเยื่อที่ตายแล้วออกไป เช่น หนังกำพร้า 2, พฤษภ: การลอกของเปลือกต้นไม้ เช่น ต้นยูคาลิปตัส จะมีการสลัดเปลือกออก เพื่อให้มีการเจริญทางด้านข้างได้
- exhalation** เอกซ์เฮลชัน (Gr.ex- ออก + L.halare- สูดลม) การหายใจออก ตรงข้ามกับ inhalation
- exo-** เอกโซ- (Gr. exo- ภายนอก) คำนำหน้าคำอื่นเพื่อบ่งชี้ความหมายว่าภายนอก หรือไม่มี
- exobiology** เอกโซไบโอลยี การศึกษาสิ่งมีชีวิตภายนอกพื้นผิวโลก
- exocrine** เอกโซไครน์ (Gr.exo- ภายนอก + krinein- แยกออก) 1, ต่อมที่สร้างสารคัดหลั่งออกสู่ภายนอก เช่น ต่อมสร้างน้ำย่อย ตรงข้ามกับคำว่า endocrine 2, เป็นคำที่ใช้กับต่อมที่สร้างสารคัดหลั่ง แล้วสารคัดหลั่งเหล่านั้นจะออกมาสู่เยื่อหุ้มผิว อาจออกมาโดยตรงจากเซลล์ของต่อมที่เปลี่ยนแปลงมาจากเยื่อหุ้มผิว หรืออาจจากต่อมที่อยู่แห่งอื่น แล้วส่งผ่านมาทางท่อ
- exogamy** เอกโซแกมี (Gr.exo- ภายนอก + gamos- แต่งงาน) 1, การ

- สมรสข้ามตระกูลหรือเผ่า syn: outbreeding 2, ชื่อ: การสังยุคของแกมิตที่มาจากต่างบรรพบุรุษ เช่น ในโปรโตซัวพวกพารามีเซียม
- exogenous** เอกโซจีนัส (Gr. exo- ภายนอก + gennan- ผลิต) 1, เป็นผลเนื่องมาจากสาเหตุ หรือปัจจัยภายนอก ไม่ได้มาจากสิ่งที่มีชีวิตชนิดนั้น 2, รูปแบบหนึ่งของกระบวนการเมแทบอลิซึมของโปรตีน ซึ่งขึ้นอยู่กับสัดส่วนของอาหารที่กินเข้าไป 3, พฤษ: การเจริญ หรือพัฒนาการภายนอก หมายถึงลำดับที่มีการเพิ่มขึ้นเนื้อไม้ออกไปทุกปี
- exophthalmos** เอกซอพทัลมอส อาการตาโปน
- exopodite** เอกโซโพไดท์ แขนงด้านข้าง หรือด้านนอกของรยางค์ที่มี 2 แผ่น พบในสัตว์พวกกุ้ง syn: exopod
- exopterygote** เอกซอปเทริโกท แมลงพวก Exopterygota ซึ่งรวมแมลงพวกมีปีกไว้ทั้งหมด และเป็นพวกที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปร่างอย่างง่าย เช่น แมลงในอันดับ Orthoptera และ Hemiptera
- exoskeleton** เอกโซสเกเลตัน (Gr. exo - ภายนอก + skeleton - โครงร่าง) 1, โครงร่างแข็งภายนอก หมายถึงสิ่งที่หุ้มตัว หรือเป็นส่วนของตัวมีลักษณะแข็ง ซึ่งมีไคตินเป็นส่วนประกอบหลัก เช่น ในพวกสัตว์ขาปล้องหรือแข็งโดยมีสารประกอบแคลเซียมเช่น ในพวกหอยและเอโคโนเดิร์ม 2, ในสัตว์มีกระดูกสันหลัง โครงร่างแข็งภายนอก เป็นแผ่นหนึ่งทีเปลี่ยนแปลงมาด้วยการสะสมของสารพวกสเคลอโรโปรตีน โดยทั่วไปเจริญมาจากเนื้อชั้นเอ็กโทเดิร์ม เช่น กระดองเต่า ชน (ชนเม่น) กีบ เล็บ ชนงก เกล็ด (เกล็ดปลา เกล็ดของนึ่ง และอาร์มาดิลโล)
- exosmosis** เอกซอสโมซิส (Gr. ex - ออกไป + osmos - การดัน + osis - สภาวะ) การแพร่กระจายของของเหลวจากภายในสู่ภายนอก เช่น ของเหลวภายในหลอดเลือด แพร่ผ่านหลอดเลือดฝอยออกไปสู่เนื้อเยื่อเกี่ยวพันที่ล้อมรอบอยู่
- exotic** เอกซอติก (Gr. exotikos) วิเศษ มาจากที่อื่นเช่น exotic species เป็นชนิดของสิ่งมีชีวิตที่นำเข้ามาจากแหล่งกำเนิดอื่น ไม่ใช่ชนิดที่มีกำเนิดเดิมอยู่ในท้องถิ่นนั้น
- exotoxin** เอกซ์โททอกซิน (Gr. exo- ภายนอก + toxikon- ยาพิษ) สารพิษปล่อยออกนอกตัว เป็นสารพิษที่สร้างขึ้นโดยแบคทีเรีย ปล่อยผ่านเยื่อหุ้มเซลล์ออกสู่สิ่งแวดล้อมภายนอก

expectorant	เอกซ์เพคทอแรนท์ (Gr.ex- ออก + L.pectus, pector- ออก) ขับเสมหะ ยาขับเสมหะ เป็นสารที่ช่วยให้มีการนำสารคัดหลั่งที่อยู่ในช่องหายใจออกไปได้ง่ายขึ้น
expiration	เอกซ์ไพเรชัน (Gr.ex- ออก + L.spirare- การสูดลม) การหายใจออก
extension	เอกซ์เทนชัน (L. extensio) 1, กายวิภาค: การเหยียด การยืด คือการทำให้ส่วนแขนขาข้างออกอยู่ในแนวตรง ในคนหมายถึงการตั้งศีรษะ ลำตัว และแขนขาให้อยู่ในแนวเดียวกัน 2, การดึงกระดูกหักให้เข้าที่ หรือดึงแขนขาที่เคลื่อนไปจากตำแหน่งเดิมให้เข้าที่
extensor	เอกซ์เทนเซอร์ กล้ามเนื้อเหยียด เช่น กล้ามเนื้อที่โคนแขนและขา
external	เอกซ์เทอร์นัล ภายนอก มาจากภายนอก เกี่ยวข้องกับภายนอก หางออกไปจากศูนย์กลาง
exteroceptor	เอกซ์เทโรเซปเตอร์ อวัยวะรับความรู้สึกเมื่อได้รับการกระตุ้นจากภายนอก เช่น ตา หู เซลล์รับการดมกลิ่น และเซลล์รับความรู้สึกบริเวณหนัง
extinction	เอกซ์ทิงชัน (L. extinctus - มีการดับสูญ) 1, การสูญพันธุ์ ไม่มีสิ่งมีชีวิตชนิดนั้นอีกต่อไปในโลก เช่น การสูญพันธุ์ของไดโนเสาร์ 2, การยับยั้งอย่างสมบูรณ์จนไม่มีการตอบสนอง
extirpation	เอกซ์เทอร์เพชัน (L.extirpare- ดึงรากออก) 1, การตัดหมดสิ้น คือตัดชนิดถอนรากถอนโคน 2, ขจัดสิ่งมีชีวิตชนิดใดชนิดหนึ่งออกไปจากบริเวณที่กำหนด
extra-	เอกซ์ตรา- (L.exter- ออกสู่ภายนอก) คำนำหน้าคำอื่นเพื่อบ่งชี้ความหมายว่า ภายนอก ภายนอก เพิ่มเข้ามา
extracellular	เอกซ์ตราเซลล์ลูลาร์ นอกเซลล์ เกิดขึ้นนอกเซลล์ในส่วนที่เป็นช่องว่างรอบเซลล์ หรือช่องระหว่างเซลล์
extraction	เอกซ์แทรคชัน (L.extractum- ลากออกมา) 1, การสกัด คือการดึงส่วนที่ก่อฤทธิ์ออกมาจากส่วนรวมทั้งหมด เช่น การสกัดสารที่มีคุณสมบัติทางยาออกมาจากพืชสมุนไพร 2, การถอน เช่น การถอนฟัน
extraembryonic membrane	เอกซ์ตราเอ็มบริโอนิค เมมเบรน คือ ถุงไข่แดง แอมเนียน อัลลันทอยิส และคอเวียน เป็นโครงสร้างเสริมเพื่อการป้องกัน โภชนาการ การหายใจ การขับถ่ายของตัวอ่อน syn: embryo-

	nic membrane
extremity	เอกซ์ทรีมิตี (L. extremus-ข้างนอกสุด) 1, ส่วนปลายสุดของโครงสร้าง 2, กายวิภาค: แขน ขา รวมถึงกระดูกที่ติดอยู่กับส่วนแขน ขา upper extremity จึงรวมแขนและกระดูกหัวไหล่ lower extremity จึงรวมขาและกระดูกเชิงกราน
extrinsic	เอกซ์ทรีนซิค (L. extrinsecus - ภายนอก) ภายนอกร่างกาย หรือภายนอกโครงสร้าง
extroversion	เอกซ์โทรเวอร์ชัน (L. exter- ออกสู่ภายนอก + vertere- หมุนกลับ) 1, การปลิ้นออก 2, จิต: ทิศทางของความเอาใจใส่และพลังออกมาจากตัวเอง
exudate	เอกซูดेट (L. exudare - เหงื่อออก) การสะสมของเหลวในโพรงหรือช่องของร่างกาย การที่สารทะลุผ่านผนังหลอดเลือดออกไปสู่เนื้อเยื่อที่ล้อมรอบอยู่ หรือการที่หนอง ซีรัม หรือสารอื่นผ่านออกมา เมื่อเทียบกับคำว่า transudate จะพบว่าต่างกัน เอกซูดेटมีเซลล์โปรตีนและของแข็งมากกว่า สามารถจำแนกชนิดได้ตามลักษณะของสิ่งของที่ปนอยู่ เช่น hemorrhagic exudate จะมีเม็ดเลือดแดงที่แตกแล้วและยังไม่แตกปนออกมามากกว่าสิ่งอื่น
exumbrella	เอกซ์อัมเบรลลา ผิวส่วนโค้งด้านบนของแมงกะพรุน รูปร่างเมดูซาอยู่ด้านตรงข้ามกับปาก
exuviation	เอกซุวิเอชัน การลอกคราบ syn: ecdysis, molting
eye	อาช (AS. eage) 1, สัตว: (1) อวัยวะรับแสงและการมองเห็น (2) อวัยวะที่มีระบบประสาทรับแสง (3) โครงสร้างที่มีรูปร่างคล้ายตา ดู ocellus, ommatidium 2, พฤษ: (1) ศูนย์กลางของดอก (2) ตาของหัว เช่น ตาของหัวมันฝรั่ง (3) ตาของการตัด
eyeball	อาชบอลล์ ลูกตา คือส่วนที่เป็นลูกกลม ไม่รวมกล้ามเนื้อที่ยึดลูกตา
eyebrow	อาชบราว คิ้ว รวมถึงส่วนโค้งด้านบนของเบ้าตาด้วย
eyebush	อาชบรัช กลุ่มขนแข็งบนขาของปล้องอกปล้องแรกของผึ้ง และแมลงชนิดอื่น ทำหน้าที่ทำความสะอาดผิวนอกของตาประกอบ
eyecup	อาชคัพ 1, เบ้าตา เป็นส่วนที่เว้าเข้าไปในสมองในการเจริญของตัวอ่อน ซึ่งต่อไปจะเจริญเป็นเรตินา 2, ถ้วยล้างตา
eye gnat	อาช แนท แมลงสองปีกขนาดเล็ก อยู่ในวงศ์ Chloropidae และ

	Oscinidae เป็นพาหะนำโรคติดต่อ
eyelash	อายแลช ขนตา
eyelid	อายลิด เปลือกตา หนังตา ส่วนที่ทำหน้าที่ปิดลูกตา
eyespot	อายสปอท 1, จุดรับแสง เป็นโครงสร้างสารสีที่ไวต่อแสง พบในสัตว์ ไม่มีกระดูกสันหลังหลายชนิด เช่น ยุกสีน้ำ syn: stigma 2, โรค พิษชนิดหนึ่งเกิดจากเชื้อรา
eyetooth	อายทูก เขี้ยวของซากกรรไกรบน
eye worm	อายเวิร์ม หนอนโลอา (<i>Loa loa</i>) เป็นหนอนฟิเลเรียมชนิดหนึ่ง ปกติ เป็นปรสิตอยู่ใต้ชั้นหนัง บางครั้งเดินทางเข้าไปอยู่ในลูกตา พบได้บ่อย ในแอฟริกากลางและตะวันตก พาหะที่นำหนอนพยาธิชนิดนี้คือ แมลงช่อมะม่วง (<i>Chrysops</i>)